Berenschot

RAPPORT

Optimalisering uitvoering KempenPlus

Onderzoek uitgevoerd in opdracht van het bestuur

73393 - Intern vertrouwelijk - 21 maart 2025

Martin Heekelaar, Irene van Eldik, Anne van Schothorst, Jurian van der Ree

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 4

Bestuurssamenvatting 4

1.1 Aanleiding van het onderzoek 4
1.2 Opdracht aan Berenschot 4
1.3 Conclusies 4
1.4 Aanbevelingen 6

Hoofdstuk 2 8

Inleiding 8

2.1 Aanleiding 8
2.2 Opdracht 8
2.3 Onderzoeksvragen 8
2.4 Onderzoeksaanpak 9
2.5 Leeswijzer 10

Hoofdstuk 3 11

KempenPlus en de Participatiewet 11

3.1 De Participatiewet 11
3.2 Ontwikkeling van de doelgroep 12
3.3 De doelgroep in De Kempen 13
3.4 Infrastructuur voor de uitvoering van de Participatiewet 14
3.5 De gemeentelijke opgave 16
3.6 De taken van KempenPlus 17
3.7 Juridische vormgeving 17
3.8 Beleid en uitvoering 19
3.9 Conclusies 20

Hoofdstuk 4 21

Context en effectiviteit 21

4.1 Verwachte ontwikkeling aantallen 21
4.2 Aantal bijstandsuitkeringen 22
4.3 Inzet loonkostensubsidies 23
4.4 Totaalbeeld 24
4.5 Conclusies 26

Hoofdstuk 5 28

Financiën en doelmatigheid 28

5.1 Financiële benchmark 28
5.2 Verwachte kosten en gemeentebudgetten vanuit het Rijk 29
5.3 Mogelijke handelingsperspectieven 32
5.4 Conclusies 32

Hoofdstuk 6 34

Verdeelsleutel 34

6.1 Verdeelsleutel 34
6.2 Gemeentelijke bijdragen in 2025 35
6.3 Meerjarig beeld 36
6.4 Bijzondere bijstand en inburgering 36
6.5 Handelingsperspectief verdeelsleutel 37
6.6 Conclusies 37

Hoofdstuk 7 38

Conclusies en aanbevelingen 38

7.1 Conclusies 38
7.2 Aanbevelingen 40
Bijlage 1. Benchmark bijstandsdichtheid 42
Bijlage 2. Score BUIG-budget 43
Bijlage 3. Verwachte ontwikkeling aantallen 46

HOOFDSTUK 1

Bestuurssamenvatting

Berenschot deed onderzoek naar de uitvoering van de Wsw en de Participatiewet door KempenPlus. We hebben de uitkomsten samengevat in een bestuurssamenvatting. We gaan eerst in op de aanleiding van het onderzoek. Daarna noemen we de opdracht die door het bestuur van KempenPlus aan Berenschot is verleend. Vervolgens presenteren wij onze conclusies en aanbevelingen.

1.1 Aanleiding van het onderzoek

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden lieten in 2023 een verkenning uitvoeren inzake de te maken keuzes voor een toekomstbestendige uitvoering op het gebied van inkomensondersteuning[1], begeleid en beschut werk, (arbeids-)participatie en inburgering. Naar aanleiding daarvan hebben de gemeenten besloten om een vervolgonderzoek KempenPlus uit te laten voeren. Het vervolgonderzoek bestaat uit twee scopes. Scope 1 heeft betrekking op het optimaliseren van de interne organisatie van KempenPlus. Scope 2 heeft betrekking op de financiële bestaanszekerheid van inwoners en gaat over een optimale integrale uitvoering van taken op het gebied van inkomensondersteuning, begeleid en beschut werk, (arbeids-)participatie en inburgering. Dit onderzoek heeft betrekking op scope 1: optimaliseren van de interne organisatie aan de hand van aanbevelingen voor een toekomstbestendige inrichting, rekening houden met aantal cliënten, wetgeving en budgetten.

1.2 Opdracht aan Berenschot

Voer een evaluatie uit van de uitvoering van de huidige taken van KempenPlus en geef advies over verbetermogelijkheden in de doelmatigheid van de uitvoering. Doelmatigheid wordt gedefinieerd als de mate waarin de beleidsdoelen en maatschappelijke waarde worden gerealiseerd en de kosten die daar tegenover staan.

1.3 Conclusies

Op basis van het onderzoek trokken we de volgende conclusies.

1.3.1 Gemeentelijke opgave en governance

- De opgave: Er is in 2019 in De Kempen een belangrijke stap gezet met het samenvoegen van de gemeenschappelijke sociale dienst en het voormalige sw-bedrijf WVK. Tegelijkertijd staat KempenPlus, net zoals alle andere gemeenten in Nederland, voor een forse opgave om de klassieke infrastructuur waar vooral de oorspronkelijke groep Wsw-ers in werkzaam is, verder om te bouwen naar een infrastructuur die meer passend is bij de Participatiewet (inclusie).

[1] Het betreft zowel Inkomen (Pwet, IOAW, IOAZ, Bbz) als bijzondere bijstand en participatieregeling 18+.

- Beleidsvorming en uitvoering: KempenPlus fungeert als een bedrijfsvoeringsorganisatie. Jaarlijks stelt het bestuur de begroting vast. Desondanks worden veel beleidskeuzes de facto in de uitvoering gemaakt in plaats van door de gemeenten. De beleidsontwikkeling is onvoldoende door gemeenten en KempenPlus georganiseerd. Er ontbreekt een heldere beleidscyclus waarin het beleid wordt vertaald naar doelstellingen die gemonitord en bijgestuurd kunnen worden.
- Langetermijnplanning: Hoewel het bedrijfsplan wordt uitgevoerd en de nieuwe organisatie functioneert, ontbreekt een duidelijk plan voor de langere termijn. Er zijn duidelijke politiek-bestuurlijke keuzes nodig met een heldere visie voor de toekomst, gezien de gemeentelijke opgave en het transitoire karakter van de Participatiewet.
- Begroting en verantwoording: De begrotings- en verantwoordingscyclus van KempenPlus is erg complex, met betalingen zowel binnen als buiten de begroting. Het ontbreken van duidelijke kaders en doelstellingen bemoeilijkt de transparantie en effectiviteit van het beleid.

Deze conclusies wijzen op een behoefte aan verbeterde beleidsplanning, heldere doelstellingen en een versterkte samenwerking tussen KempenPlus en de gemeenten om effectief de uitdagingen van de Participatiewet aan te pakken.

1.3.2 Resultaten

- Aantal mensen in de bijstand: KempenPlus presteert gemiddeld beter dan vergelijkbare gemeenten als we kijken naar de ontwikkeling van de bijstandsafhankelijkheid en naar het saldo op het BUIG-budget. Voor wat betreft de totale bijstandsafhankelijkheid ten opzichte van de referentiegemeenten zitten De Kempen op gemiddeld niveau.
- Het aantal Wsw-ers is relatief hoog. Dat is historisch bepaald. De groep Wsw-ers zal elk jaar verder krimpen, omdat de toegang met de invoering van de Participatiewet is gesloten. Dat aantal kan nauwelijks of niet door beleid worden beïnvloed.
- De Kempen presteren relatief goed bij het inzetten van beschut werk. De aantallen zitten gemiddeld (ruim) boven de taakstelling.
- De inzet van LKS is relatief hoog. Er worden veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen met een loonkostensubsidie. Dat is positief. De verwachting is dat een deel van deze groep, conform de doelstellingen van de Participatiewet, ook bij reguliere werkgevers aan het werk geholpen had kunnen worden.
- Meer dan de helft van deze groep heeft een dienstbetrekking in het sociaal ontwikkelbedrijf. In De Kempen heeft meer dan de helft van de LKS-ers een dienstbetrekking in het sociaal ontwikkelbedrijf. Landelijk is dat – afgaand op de sectorinformatie Cedris – circa 10%. De verschillen tussen gemeenten zijn echter groot. In sommige gemeenten krijgen gemeenten zonder indicatie beschut werk nooit een dienstbetrekking bij het sociaal ontwikkelbedrijf. Terwijl in andere regio's iedereen een baan krijgt die niet regulier aan het werk geholpen kan worden. Dat, omdat werk altijd boven inkomen gaat.
- De algemene conclusie is dat het beeld van de bijstandsafhankelijkheid relatief gunstig is. Dat uit zich in een forse daling van de bijstandsafhankelijkheid in de afgelopen jaren en positieve saldi op het BUIG-budget. Ook worden relatief veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen. Een relatief groot deel is echter wel aan het werk in het sociaal ontwikkelbedrijf.

1.3.3 Financiën en doelmatigheid

- Gemeenten scoren goed op het BUIG-budget. In de afgelopen jaren was sprake van besparingen. In 2023 waren de totale besparingen op het bijstandsbudget gelijk aan €380K.
- In totaal waren de netto kosten van KempenPlus in 2023 €18,7 mln. De kosten in de benchmark zijn gelijk €19,0 mln. Dat betekent dat de totale netto kosten van KempenPlus in 2023 €0,3mln lager waren dan in de benchmark.

- In 2023 was het rijksbudget onvoldoende om de totale kosten van KempenPlus te dekken. In de komende jaren wordt dat beeld naar verwachting anders (bij gelijkblijvende kostprijzen van KempenPlus en als het Rijk niet gaat bezuinigen). Dan slaat het tekort om naar een positief saldo van 0,6 mln euro in 2029. Op de veel langere termijn ontstaat er weer een tekort dat uiteindelijk oploopt naar 2,6 mln negatief in de structurele situatie vanaf 2048.
- Het positieve saldo wordt verklaard door een positief saldo op het Wsw-budget. Het negatieve saldo wordt vooral verklaard doordat de kosten van mensen met een loonkostensubsidie – anders dan beschut werk – op een dienstbetrekking bij KempenPlus onvoldoende worden gecompenseerd met rijksbudgetten.
- Als mogelijke handelingsperspectieven zien wij:
  - Minder of geen mensen meer in dienst nemen op dienstbetrekkingen bij KempenPlus. Let op dat hierbij wel het aantal mensen in de bijstand en de kosten van bijstand hierdoor zullen stijgen.
  - De netto kosten van LKS-intern omlaag brengen door bijvoorbeeld meer te werken met detacheringen (van binnen naar buiten) of door de bedrijfskosten en/of toegevoegde waarde van de bestaande werksoorten omlaag respectievelijk omhoog te brengen.
  - Risico nemen: het beleid niet aanpassen, omdat het huidige beleid vooralsnog betaalbaar lijkt. Wel de vinger aan de pols houden. Als de kosten hoger worden dan de beschikbare middelen, kunnen er alsnog maatregelen worden genomen.
  - Combinatie van deze handelingsperspectieven.

1.3.4 Verdeelsleutel

- Als voor de verdeelsleutel wordt uitgegaan van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit, bieden de rijksmiddelen die aan de Participatiewet kunnen worden toegerekend een betere basis voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage dan de huidige verdeelsleutel.
- De gemeentelijke bijdragen wijken om twee redenen af van de beschikbare rijksbijdragen:
  - de begrote netto kosten van KempenPlus zijn 3,1 mln hoger dan het totaal van de rijksbijdragen en
  - de verdeelsleutel wijkt af van de verdeling van de rijksbijdragen. In 2025 is sprake van een herverdeling van 553K. De herverdeling loopt op naar 606K in 2026 en gaat daarna jaarlijks omlaag naar 302K in 2029.
- Indien besloten wordt om de verdeelsleutel aan te passen kan ervoor worden gekozen om de nieuwe sleutel meteen en volledig toe te passen vanaf 2026. Er kan ook gekozen worden voor een ingroeipad.

1.4 Aanbevelingen

Strategieontwikkeling

1. Werk een visie en strategie uit voor de doorontwikkeling van de Participatiewet. Stel een nieuw strategisch document op voor de komende jaren. Dat is een intensieve, gezamenlijke opgave van KempenPlus als uitvoeringsorganisatie en de gemeenten als beleidsbepalers. Het gaat over de totale ondersteuning van de doelgroep in de Participatiewet. De doelgroep van de banenafspraak die geholpen is met een dienstbetrekking bij Kplus alsmede de verwachte kosten en opbrengsten en de maatschappelijke baten, maken daar onderdeel van uit.
2. Overweeg om voor het (netto) kostenkader van KempenPlus en de kostenverdeling de rijksbudgetten beschikbaar te stellen. Daarmee worden de kosten gemaximeerd op het rijksbudget dat beschikbaar is voor de uitvoering van de Participatie en daarnaast is sprake van een objectieve, solidaire en eerlijke verdeelsleutel.

3. Overweeg ook om het BUIG-budget over te hevelen naar KempenPlus, waarbij goede afspraken worden gemaakt over risicoafdekking in het geval het budget ontoereikend is voor het betalen van uitkeringen.

Proces van beleidsvorming

4. Werk het proces van beleidsvorming nader met elkaar uit. Stel hiervoor een notitie op en laat die vaststellen door het bestuur van KempenPlus. De notitie bevat de volgende elementen:
   a. Breng het betreffende portefeuillehoudersoverleg voor de beleidsvorming in positie en wijs een van de wethouders aan als trekker.
   b. De deelnemende gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid en de verordeningen met betrekking tot de taken van KempenPlus. Uitgangspunt is conform de GR een gezamenlijk en gelijkluidend beleid.
   c. KempenPlus is conform de GR verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en ondersteunt bij de beleidsontwikkeling.
   d. In de notitie wordt ingegaan op de coördinatie van de besluitvorming door de colleges en het betrekken van de gemeenteraden.

Begrotingsproces

5. Ondersteun de uitvoering van de nieuwe strategie met een verbeterd begrotingsproces: van beleidsbegroting naar beleidsverantwoording (VBTB). Zorg voor duidelijke (SMART) doelstellingen en kaders. Maar voorkom dat je in de valkuil stapt van een afrekencultuur. De Participatiewet betreft een forse transitie. Om dat goed te kunnen doen is intensieve samenwerking en onderling vertrouwen een harde noodzaak.
6. Zorg ervoor dat alle uitgaven lopen via de begroting van KempenPlus.

Verdeelsleutel

7. Heroverweeg de huidige verdeelsleutel voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wsw. Neem de verdeling van de rijksmiddelen mee in de overweging.

HOOFDSTUK 2

Inleiding

Dit hoofdstuk biedt een overzicht van de achtergrond, aanpak en onderzoeksvragen van het onderzoek naar de optimalisatie van de uitvoering door KempenPlus. De betrokken Kempengemeenten besloten een onderzoek te laten uitvoeren met als doel een toekomstbestendige inrichting van hun uitvoeringsorganisatie van de Participatiewet. In deze tekst gaan we dieper in op de aanleiding van het onderzoek, de opdracht en de aanpak.

2.1 Aanleiding

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden lieten in 2023 een verkenning uitvoeren inzake de te maken keuzes voor een toekomstbestendige uitvoering op het gebied van inkomensondersteuning[2], begeleid en beschut werk, (arbeids-)participatie en inburgering. Naar aanleiding daarvan hebben de gemeenten besloten om een vervolgonderzoek KempenPlus uit te laten voeren. Het vervolgonderzoek bestaat uit twee scopes. Scope 1 heeft betrekking op het optimaliseren van de interne organisatie van KempenPlus. Scope 2 heeft betrekking op de financiële bestaanszekerheid van inwoners en gaat over een optimale integrale uitvoering van taken op het gebied van inkomensondersteuning, begeleid en beschut werk, (arbeids-)participatie en inburgering. Dit onderzoek heeft betrekking op scope 1: optimaliseren van de interne organisatie aan de hand van aanbevelingen voor een toekomstbestendige inrichting, rekening houden met aantal cliënten, wetgeving en budgetten.

2.2 Opdracht

Voer een evaluatie uit van de uitvoering van de huidige taken van KempenPlus en geef advies over verbetermogelijkheden in de doelmatigheid van de uitvoering. Doelmatigheid wordt gedefinieerd als de mate waarin de beleidsdoelen en maatschappelijke waarde worden gerealiseerd en de kosten die daar tegenover staan.

2.3 Onderzoeksvragen

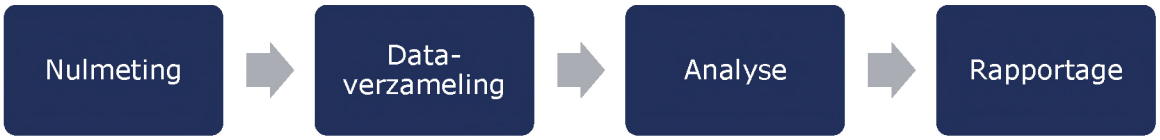
1. Welke inwoners worden jaarlijks op welke wijze door KempenPlus ondersteund?
2. Hoe gaat de omvang en de samenstelling van de doelgroep zich in de komende jaren ontwikkelen en op welk wijze speelt KempenPlus daarop in?
3. Wat zijn de kosten en de baten van de huidige uitvoering en hoe gaan die zich bij ongewijzigd beleid, in de komende jaren, naar verwachting ontwikkelen?
4. Hoe verhouden de kosten en baten van KempenPlus zich tot de financiële verdeelsleutel(s).
5. Wat is de doelmatigheid van de uitvoering van de taken en hoe gaat deze zich in de komende jaren ontwikkelen? Ga hierbij specifiek in op de kosten van de overhead.

[2] Het betreft zowel Inkomen (Pwet, IOAW, IOAZ, Bbz) als bijzondere bijstand en participatieregeling 18+.

6. Op welke wijze kunnen de doelmatigheid en maatschappelijke waarde nu en voor de langere termijn worden geoptimaliseerd? En op welke wijze kunnen de deelnemende gemeenten de kosten van het Participatiebedrijf op een goede manier verdelen? Het betreft zowel het uitvoeren van de taken als de bedrijfsvoering van het Participatiebedrijf.

2.4 Onderzoeksaanpak

Onze onderzoeksaanpak bestaat uit vier fasen..

Toelichting:

- Fase 1: Nulmeting: In deze fase voerden we vooral deskresearch uit. We brachten op basis van publieke data de situatie in de Kempen-gemeenten in beeld, zoals het aantal mensen in de bijstand, het aantal mensen in de Wsw, het aantal mensen met een beschutte werkplek en dergelijke. We voerden op basis van deze data eerste benchmarks uit. We zetten deze gegevens af tegen landelijke benchmarkgegevens en normbedragen en -aantallen die de rijksoverheid in het beleid hanteerde. Dat gaf een eerste beeld van de prestaties van de Kempengemeenten op of rond de taken van KempenPlus. Tevens deden we literatuuronderzoek en vormden we ons een eerste beeld van de organisatie, financiën en taken van KempenPlus. Documenten die we bestudeerden:
  - Beleidsstukken
  - Oprichtings- en inrichtingsdocumenten
  - Begrotingen en jaarplannen
  - Dienstverleningsovereenkomsten
  - Evaluatierapporten en andere onderzoeksrapporten
  - Reeds (eerder) uitgevoerde benchmarks (denk aan Cedris en Divosa)
  - Klant/medewerkerstevredenheidsonderzoeken
  - College-stukken, verslagen van raadsvergaderingen, voor zover relevant
  - Documentatie over de inrichting en samenwerking binnen de arbeidsmarktregio
  - Bijdragebesluit
  - Inzage in de managementinformatie (power BI)
  - Gemeenschappelijke regeling en statuten KempenPlus
- Fase 2: Dataverzameling: In deze fase haalden we de benodigde data naar boven die niet beschikbaar waren in publieke bronnen (zoals bij het CBS of het ministerie van SZW) en de data die we niet naar boven hebben kunnen halen uit de documentatie die de opdrachtgever bij ons had aangeleverd. Deels ging het om data-uitvraag bij KempenPlus. Deels ging het om interviews om de uitvoering in beeld te brengen, die in de volgende fase van het onderzoek vergeleken werd met de beleids- en uitvoeringstheorie. In overleg met de opdrachtgever bepaalden we wie we spraken. We spraken met het bestuur cq de bestuursleden, beleidsmedewerkers van de gemeenten, het management en met de teamleiders en de controller van KempenPlus.
- Fase 3: Analyse: We voerden benchmarks uit op basis van de opgehaalde data. We gingen na hoe de aantallen, kosten en baten zich verhouden tot de prestaties in de rest van Nederland. Daarbij maakten we onder andere gebruik van databestanden die Berenschot in de afgelopen jaren heeft opgebouwd. Tevens gingen we na hoe de kosten (gesaldeerd met de ontvangsten die KempenPlus realiseerde) van KempenPlus zich verhouden tot de budgetten die de

gemeenten van de rijksoverheid ontvangen voor de betreffende taken. Ook brachten we in beeld op welke wijze maatschappelijke waarde wordt gerealiseerd en hoe dat zich verhoudt tot de gewenste maatschappelijke waarde. We toetsten in deze fase de uitkomsten van onze literatuurstudie en de uitkomsten van de interviews aan de vastgestelde beleids- en uitvoeringskaders. Ook onderzochten we in hoeverre KempenPlus is voorbereid op toekomstige ontwikkelingen en in hoeverre KempenPlus goed in staat is om op doelmatige wijze veranderingen in de doelgroep en de omgeving op te vangen. In deze analyse werkten we ook de mogelijke verbeteringen uit. De analyse werkten we uit en bespraken we met de opdrachtgever.

- Fase 4: Rapportage: We rondden het onderzoek af met een rapportage. We verwerkten de uitkomsten van het onderzoek in een conceptrapportage. In het rapport beantwoordden we de onderzoeksvragen. Het rapport bevat tevens een advies voor het vervolg: het proces om te komen tot gezamenlijke visievorming en het maken van keuzes op basis van de adviezen die uit het onderzoek voortkomen. We bespraken de conceptrapportage met de opdrachtgever. Na bespreking pasten wij de rapportage waar nodig en gewenst aan. Daarna leverden wij de definitieve rapportage met een advies op bij de opdrachtgever.

2.5 Leeswijzer

In de komende hoofdstukken wordt stap voor stap inzicht gegeven in de verschillende aspecten van de optimalisering van de uitvoering door KempenPlus. Hoofdstuk 3 behandelt de basis: de wettelijke kaders van de Participatiewet en de taken van KempenPlus, inclusief de ontwikkelingen binnen de doelgroep en de uitvoering in De Kempen. Hoofdstuk 4 verdiept zich in de context en effectiviteit van de huidige aanpak, waarbij onder andere het gebruik van loonkostensubsidies en de bijstandsafhankelijkheid worden geanalyseerd.

In hoofdstuk 5 ligt de focus op de financiële aspecten, inclusief benchmarks en een beoordeling van de doelmatigheid van KempenPlus. Hoofdstuk 6 buigt zich over de verdeelsleutel van de gemeentelijke bijdragen, waarbij verschillende criteria en opties worden besproken. Tot slot biedt hoofdstuk 7 een integraal overzicht van de belangrijkste bevindingen, conclusies en aanbevelingen, waarmee richting wordt gegeven aan de toekomstbestendigheid van KempenPlus.

HOOFDSTUK 3

KempenPlus en de Participatiewet

Sinds de invoering van de Participatiewet in 2015 zijn er belangrijke veranderingen doorgevoerd in de manier waarop Nederland omgaat met arbeidsdeelname en ondersteuning voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze wet heeft tot doel om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur naar regulier werk. In deze tekst wordt een overzicht gegeven van de Participatiewet, de veranderingen in de doelgroepen en de verantwoordelijkheden van gemeenten, met name binnen de regio De Kempen. Daarnaast wordt de rol van de gemeenschappelijke regeling KempenPlus toegelicht, evenals de uitdagingen en beleidsvragen die hierbij komen kijken.

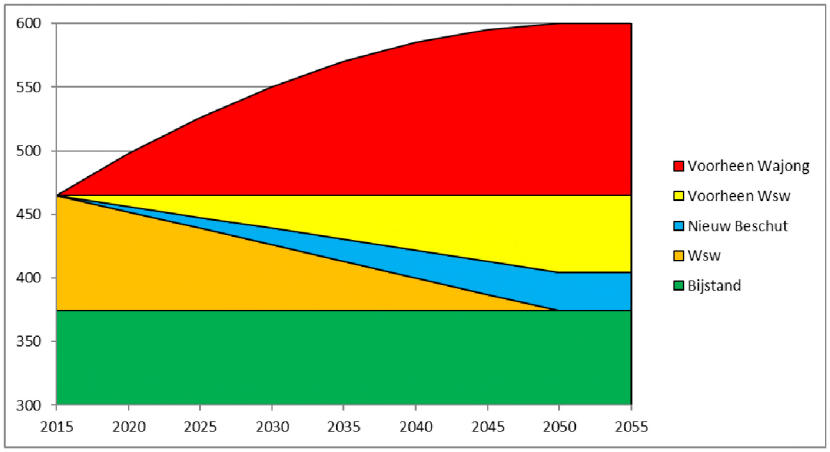
3.1 De Participatiewet

De Participatiewet is in 2015 ingevoerd. De doelstelling van de Participatiewet is om iedereen met arbeidsvermogen naar werk toe te leiden, bij voorkeur naar regulier werk. De Wet werk en bijstand (WWB), de Wsw en de Wajong (die wordt uitgevoerd door het UWV) worden samengevoegd in één regeling. De Wsw en de Wajong worden geleidelijk afgebouwd, doordat de toegang tot de Wsw en de toegang tot de Wajong voor mensen met verdienvermogen, zijn afgesloten. Mensen die voorheen in de Wsw en/of de Wajong zouden zijn terechtgekomen, behoren nu tot de doelgroep van de Participatiewet. Deze groep (de zogenoemde nieuwe doelgroep) wordt steeds groter. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet voor deze gehele doelgroep.

Gemeenten hebben een grote mate van beleidsvrijheid. De bedoeling is dat mensen zoveel en zo regulier mogelijk aan het werk worden geholpen en gehouden. Daarvoor beschikken gemeenten over verschillende instrumenten, zoals het instrument van de loonkostensubsidie. Daarmee kunnen gemeenten werkgevers financieel compenseren als mensen geen volledige loonwaarde hebben. Ook hebben gemeenten middelen om mensen, indien nodig, te begeleiden bij hun werk. Verder kunnen gemeenten beschutte werkplekken inrichten voor mensen die alleen in een 'beschutte' omgeving onder aangepaste omstandigheden kunnen werken.

3.2 Ontwikkeling van de doelgroep

De ontwikkeling van de doelgroep van de Participatiewet staat afgebeeld in de volgende grafiek. Deze grafiek laat zien hoe de doelgroep van de Wsw bij gemeenten geleidelijk vervangen wordt door een grotere nieuwe doelgroep. Op de verticale as staan de aantallen personen op landelijk niveau (x 1.000). Op de horizontale as staat de periode vanaf 2015, het jaar waarin de Participatiewet werd ingevoerd. Bij individuele gemeenten is een vergelijkbare trend gaande. De verhouding tussen de verschillende groepen kan echter verschillen.

Figuur: de doelgroepen waar gemeenten verantwoordelijk voor zijn. Op de verticale as staan de landelijke aantallen personen in de verschillende doelgroepen (x 1.000), op de horizontale as de betreffende jaren.

Toelichting:

- Bijstand (groene kleur): onder de Participatiewet blijven gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de bijstand. Voor de bijstand is onder de Participatiewet weinig veranderd. In de grafiek wordt het aantal bijstandsgerechtigden elk jaar gelijk verondersteld, omdat we zo goed kunnen laten zien wat het effect is van de Participatiewet. In de werkelijkheid is het aantal bijstandsgerechtigden sinds de invoering van de Participatiewet omlaag gegaan.
- Wsw (oranje kleur): gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wsw. Het aantal sw-medewerkers neemt geleidelijk af, omdat de toegang tot de Wsw per 1 januari 2015 is afgesloten.
- Nieuw Beschut (blauwe kleur): het Ministerie van SZW gaat ervan uit dat gemeenten op landelijk niveau gemiddeld voor elke drie sw-medewerkers die uitstromen één persoon met een indicatie 'Beschut Werk' aan het werk helpen. Op lokaal niveau kan deze verhouding anders zijn. Voor de Kempengemeenten werken we dat verderop in dit rapport uit.
- Voorheen Wsw (gele kleur): het Ministerie van SZW gaat ervan uit dat twee derde van de mensen die voorheen in de Wsw aan de slag gingen, onder de Participatiewet met een loonkostensubsidie en begeleiding gaan werken bij reguliere werkgevers.
- Voorheen Wajong (rode kleur): gemeenten zijn sinds 2015 ook verantwoordelijk voor een groeiende groep die voorheen in de Wajong (en niet in de Wsw) terechtkwam. De verwachting is dat gemeenten op de langere termijn verantwoordelijk zijn voor een grotere groep mensen met een arbeidsbeperking dan voorheen onder de Wsw.

Kortom, gemeenten zitten sinds 2015 in een transitie waarin de Wsw geleidelijk vervangen wordt door een grotere, nieuwe doelgroep van mensen met een arbeidsbeperking, die meer ondersteuning nodig hebben voor reguliere plaatsing op de arbeidsmarkt. De nieuwe doelgroep moet zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers aan de slag worden geholpen. Gemeenten hebben

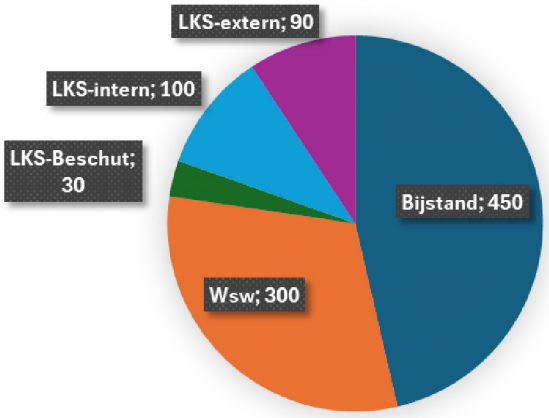
daarvoor verschillende instrumenten beschikbaar, zoals de loonkostensubsidie, begeleidingsmiddelen en Beschut Werk.

3.3 De doelgroep in De Kempen

3.3.1 Samenstelling van de huidige doelgroep

In De Kempen ziet de doelgroep er als volgt uit.

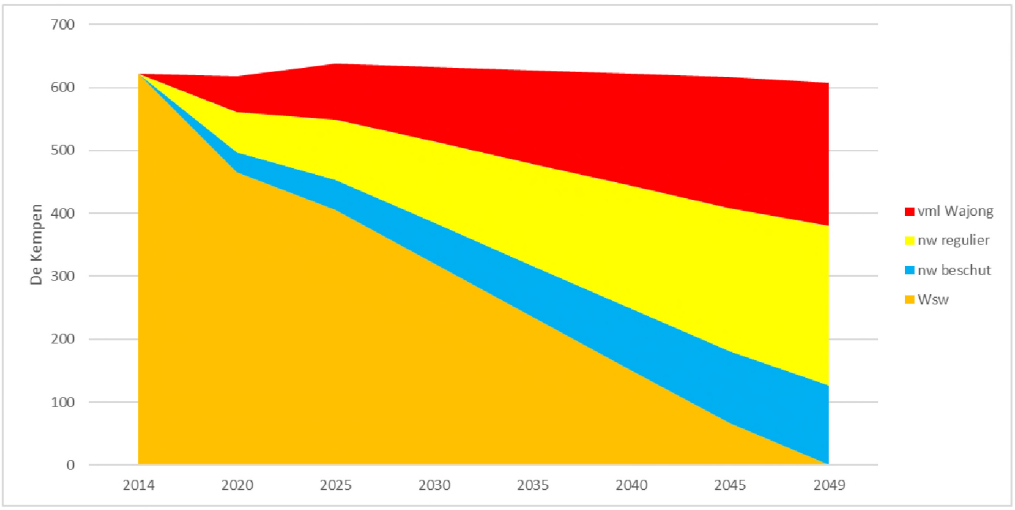
- 450 huishoudens zijn afhankelijk van een bijstandsuitkering. Daarvan heeft 60% een migratieachtergrond. Deze groep in de bijstand wordt steeds groter.
- Er zijn 300 mensen met een Wsw-indicatie. Deze groep is voor 2015 ingestroomd. De instroom in de Wsw is per 2015 in het kader van de Participatiewet gestopt. Deze groep stroomt geleidelijk uit. Het aantal neemt af, naar uiteindelijk nul.
- Er zijn 30 mensen aan het werk met een indicatie beschut werk (LKS-beschut). Dit aantal neemt elk jaar toe. Het gaat om mensen betreft die voorheen meestal in de Wsw en/of de Wajong zouden zijn gestroomd.
- Er zijn 100 personen aan het werk op een dienstbetrekking bij of via KempenPlus. De groep komt grotendeels op plekken die vrijkomen doordat Wsw-ers uitstromen. Bij ongewijzigd beleid neemt de omvang van deze groep elk jaar toe.
- Er zijn 90 personen aan het werk met een loonkostensubsidie. Zij hebben een dienstbetrekking bij een reguliere werkgever. KempenPlus betaalt aan de werkgever een loonkostensubsidie. Het aantal neemt naar verwachting elk jaar toe.
- In totaal gaat het om een doelgroep van circa 940 personen.

3.3.2 Verwachte ontwikkeling

De rijksoverheid heeft voor elke gemeente een raming gemaakt van hoe de doelgroepen zich in de Participatiewet gaan ontwikkelen. Hiervoor lieten we de landelijke raming zien. De volgende grafiek toont de totaalraming[3] voor De KempenPlus-gemeenten.

[3] Let op, het betreft hier een raming uit 2015. Niet te verwarren met recentere ramingen en realisaties. Het belang van de raming is dat het een beeld geeft van de structurele ontwikkeling van de omvang van de totale doelgroep in De Kempen en de rijksfinanciering is deels op deze raming gebaseerd, met name het budget beschut werk in de integratie-uitkering Participatie.

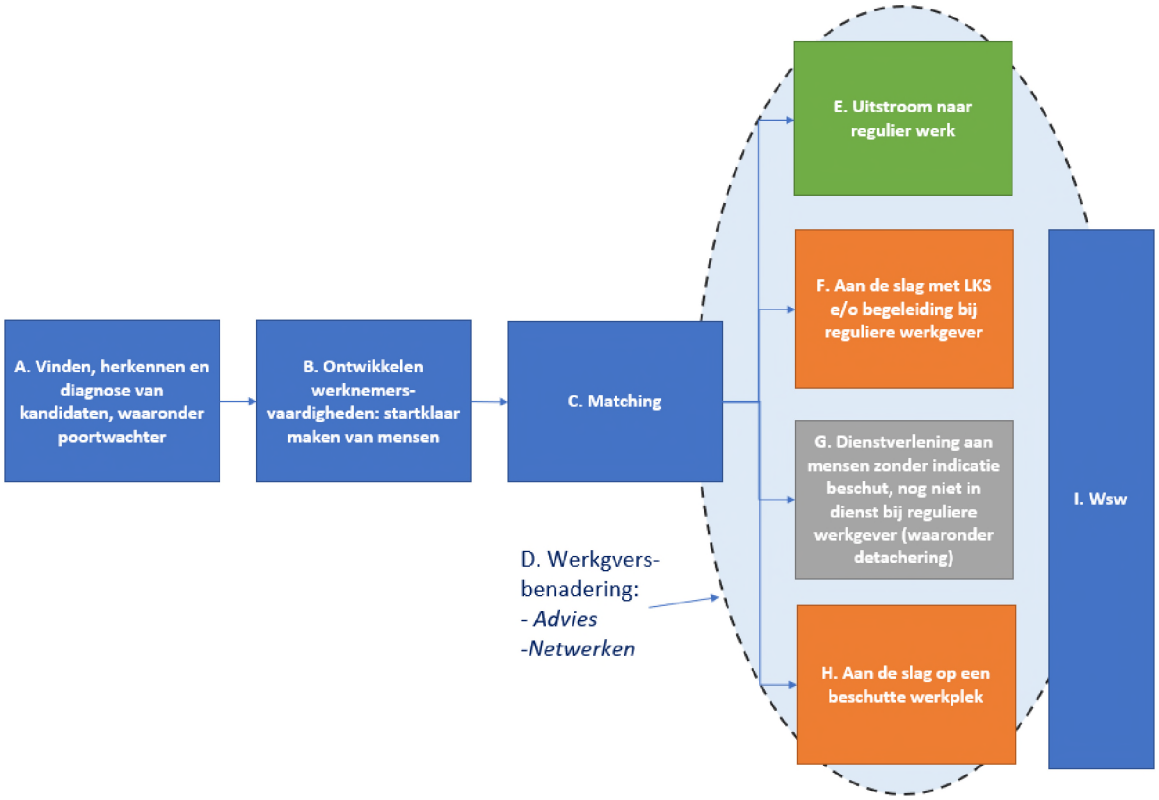

De vorm van de grafiek is anders dan de vorm van de grafiek voor het landelijk totaal. We zien dat de optelsom van Wsw, nieuw beschut werk, nieuw regulier en voormalig Wajong elk jaar min of meer gelijk blijft (rond de 600 personen). De verklaring is dat het aantal Wsw-ers in De Kempen relatief hoog is. Dat kan historisch worden verklaard. In het verleden gingen veel mensen die werkloos raakten aan het werk bij het voormalige sw-bedrijf (WVK). De verwachting is dat de nieuwe doelgroep ten opzichte van de voormalige Wsw in De Kempen een stuk kleiner is dan elders in Nederland. De verwachting is daardoor dat de omvang van de totale doelgroep op de langere termijn min of meer gelijk blijft.

3.4 Infrastructuur voor de uitvoering van de Participatiewet

De Sociaal-Economische Raad (SER) heeft zes functionaliteiten geïdentificeerd die nodig zijn in de arbeidsmarkt om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt succesvol aan het werk te helpen (Sociale infrastructuur kwetsbare groepen binnen de Participatiewet, SER, juni 2016). Deze omvatten het aanbieden van detacheringsfaciliteiten aan reguliere werkgevers, het voorzien in een vangnetfunctie voor Beschut Werk, het faciliteren van goede matching en begeleiding, het inspelen op en samenwerken met lokale en regionale werkgeversnetwerken, het ontwikkelen van werknemersvaardigheden, en het adviseren en assisteren van werkgevers bij het aanpassen van werkprocessen.

In het onderzoek van Berenschot naar de sociaal ontwikkelbedrijven zijn twee functionaliteiten toegevoegd. Ten eerste het vinden, herkennen en diagnosticeren van kandidaten (in de tekst ook aangeduid als: vinden en herkennen). En als tweede het verlenen van diensten aan mensen zonder indicatie Beschut Werk die nog niet of tijdelijk niet bij reguliere werkgevers aan de slag kunnen. Ook hebben we de dienstverlening aan de sw-medewerkers als aparte functionaliteit benoemd. ‘Binnen alle varianten is het belangrijk dat deze functionaliteiten niet alleen beschikbaar zijn, maar ook verder worden versterkt. Hierbij wordt verkend in hoeverre een wettelijke verankering van de functionaliteiten hieraan bijdraagt.’ (brief van de minister van SZW aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal over de uitvoering van de Participatiewet, 34352 nr. 307, 21 december 2023). Berenschot heeft de functionaliteiten in het rapport samengebracht in de volgende infrastructuur.

Figuur: infrastructuur die nodig is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te helpen en te houden (bron: onderzoek infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven, Berenschot, 2023).

We lichten de infrastructuur van de Participatiewet als volgt toe.

Een inwoner meldt zich bij de gemeente dan wel komt in beeld bij de gemeente. De uitvoeringsorganisatie kan ook actief op zoek gaan naar mensen die tot de doelgroep behoren. Dat betreft de eerste stap (A) van het vinden, herkennen en eventueel diagnosticeren van kandidaten. Van daaruit kunnen mensen, indien mogelijk, direct aan het werk geholpen worden (om bijgaande figuur leesbaar te houden, hebben we deze stroom niet met een pijl van A naar E weergegeven).

Als een kandidaat nog niet startklaar is voor werk, gaat deze een ontwikkeltraject in (B). Het traject is gericht op het opdoen van werknemersvaardigheden. Bij het ontwikkelen van werknemersvaardigheden kan het gaan om een taaltraining, een vakopleiding, het vinden van een werkervaringsplek, en dergelijke. Zodra de kandidaat startklaar is, is deze bemiddeld en geplaatst op een werkplek (C).

De werkgeversbenadering (D) gaat om hoe gemeenten het contact met de werkgevers vormgeven. Werkgevers hebben met de banenafspraak toegezegd om landelijk 125.000 werkplekken te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking. Deze benadering speelt een rol bij alle functionaliteiten, van uitstroom naar regulier werk (E), aan de slag met LKS (F), dienstverlening aan mensen zonder advies Beschut Werk (G), werk op een beschutte werkplek (H) en de Wsw (I). Doel is om mensen zo regulier mogelijk te plaatsen. Voor zover mensen tot de doelgroep van de Participatiewet behoren en niet volledig regulier aan het werk kunnen, hebben gemeenten conform de Participatiewet de mogelijkheid om een loonkostensubsidie in te zetten, om het gebrek aan loonwaarde te compenseren.

Zolang mensen niet bij een reguliere werkgever in dienst kunnen komen, kan de gemeente of het sociaal ontwikkelbedrijf ervoor kiezen om mensen (tijdelijk) zelf in dienst te nemen (G). Indien mensen door de aard/zwaarte van hun beperkingen niet via een dienstbetrekking bij reguliere

werkgevers kunnen werken en van het UWV een positief Advies Indicatie Beschut Werk hebben ontvangen, kunnen ze aan de slag op een zogenaamde beschutte werkplek. De gemeente heeft voor deze doelgroep de verplichting om het in de ministeriële regeling benoemde aantal werkplekken te realiseren (vaak wordt dat de taakstelling genoemd) (H). Gemeenten zijn en blijven daarnaast verantwoordelijk voor de huidige groep sw-medewerkers. Deze groep moet aan werk geholpen blijven worden, voor zover mogelijk in een zo regulier mogelijke baan (I).

Bij de groep onder G gaat het om een groep waarmee in de Participatiewet onvoldoende rekening is gehouden en waarvoor niet apart middelen beschikbaar zijn gesteld[4]. Het gaat om mensen zonder indicatie Beschut Werk, die nog niet aan de slag komen bij reguliere werkgevers, maar wel aan het werk kunnen in een dienstbetrekking van het sociaal ontwikkelbedrijf. Gemeenten zijn vaak terughoudend met het aanbieden van dienstbetrekkingen voor deze groep, omdat het een relatief dure voorziening is, waarvoor voor langere termijn verplichtingen worden aangegaan. In de maatschappelijke kosten- en batenanalyse in opdracht van Cedris en Divosa liet Berenschot echter wel zien dat het voor gemeenten vaak wel kosteneffectief is om deze groep (al dan niet tijdelijk) een dienstbetrekking aan te bieden, met name door de bespaarde uitkering.[5] Het Ministerie van SZW wil de ondersteuning van deze groep stimuleren met extra middelen ter verbetering van de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven[6].

3.5 De gemeentelijke opgave

Gemeenten staan (nog steeds) voor een grote uitdaging om goed vorm en inhoud te geven aan de uitvoering van de Participatiewet. Dat geldt ook voor de Kempengemeenten. Er moet een steeds grotere groep mensen die het zelf niet redt op de arbeidsmarkt, bij reguliere werkgevers aan de slag geholpen en gehouden worden. Tegelijkertijd moet de klassieke infrastructuur van de Wsw (geleidelijk) worden omgebouwd naar een infrastructuur die meer ondersteunend is aan de doelstellingen van de Participatiewet. Deze transitie moet worden vormgegeven naast de uitvoering van de klassieke re-integratietaken waarvoor de gemeenten al verantwoordelijk waren in het kader van de Wet werk en bijstand. Het Ministerie van SZW schat in dat deze transitie duurt tot circa 2048.

Recent (in 2023) deed Berenschot in opdracht van het Ministerie van SZW onderzoek naar de infrastructuur van de sociaal ontwikkelbedrijven. Daaruit bleek dat veel gemeenten nog worstelen met het ombouwen van de klassieke uitvoeringsorganisatie naar een nieuwe uitvoeringstructuur voor de Participatiewet. Dat was aanleiding voor het Ministerie van SZW om een ondersteuningsstructuur op te zetten gericht op verbeteringen in de uitvoering van de Participatiewet en daar specifiek extra middelen voor beschikbaar te stellen. De inhoud van de ondersteuningsstructuur zal in de loop van dit jaar worden gepubliceerd.

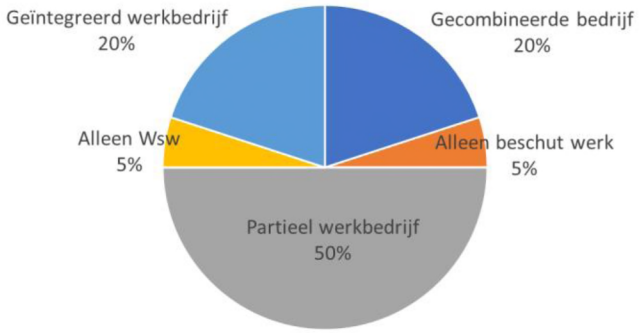
[4] Onderzoek infrastructuur sociaal ontwikkelbedrijven, Berenschot, 2023
[5] Gemeenten worden door de rijksoverheid financieel geprikkeld om te sturen op een zo laag mogelijke bijstandsafhankelijkheid. Gemeenten ontvangen een vast budget voor de bijstand dat niet meebeweegt met de werkelijke bijstandsuitgaven. Het budget wordt verdeeld op basis van objectieve maatstaven. Dat zijn maatstaven die niet of niet direct door individuele gemeenten beïnvloed kunnen worden, zoals het aantal alleenstaande ouders, het aantal mensen met een migratieachtergrond en de situatie op de arbeidsmarkt. Gemeenten hebben financieel belang bij zo laag mogelijke bijstandsuitgaven. Op macroniveau beweegt het bijstandsbudget mee met de werkelijke bijstandsuitgaven. Dat betekent dat individuele gemeenten steeds ten minste zo goed moeten presteren als het landelijk gemiddelde om tekorten op het bijstandsbudget te voorkomen. Voor gemeenten met minder dan 40.000 inwoners wordt het budget geheel (< 15.000 inwoners) of gedeeltelijk verdeeld op basis van de historische bijstandsuitgaven. Bij een groter historisch aandeel is het gemeentelijk financieel belang minder, omdat een groter deel van de bespaarde bijstandsuitgaven van het gemeentelijk budget wordt afgeroomd.
[6] Zie de brief van de minister van SZW aan de Tweede Kamer over de uitvoering van de Participatiewet, 34352 nr. 307, Den Haag, 21 december 2023

3.6 De taken van KempenPlus

De volgende taken zijn aan KempenPlus in het kader van de Participatiewet opgedragen.

- Uitvoering van de Participatiewet en de Wsw
- Uitkeringsverstrekking
- Verstrekken loonkostensubsidies
- Re-integratie
- Beschut werk (LKS-beschut)
- Opstap- en vangnetbanen (LKS-intern)
- Begeleiding en jobcoaching van mensen met een loonkostensubsidie (LKS-extern)
- Bijzondere bijstand

Gemeenten hebben ten aanzien van hun voormalig sw-bedrijf verschillende keuzen gemaakt. Sommige bedrijven voeren alleen de Wsw uit. Zij hebben in het kader van de Participatiewet geen nieuwe taken erbij gekregen. In totaal gaat het om circa 5% van de sociaal ontwikkelbedrijven. 5% Van de bedrijven voert beschut werk uit naast de Wsw. 20% Van de bedrijven voert voor de gemeente of de deelnemende gemeenten alle werk- en re-integratietaken in het kader van de Participatiewet en de Wsw. De inkomenstaken zijn dan elders belegd. Vaak zijn deze belegd bij de oorspronkelijke sociale dienst. En in 20% van de bedrijven zijn alle werk- en re-integratietaken gecombineerd met de inkomenstaken. KempenPlus behoort tot deze categorie.

Er is nog een laatste categorie waarin de bedrijven zitten die naast de klassieke Wsw-taak en (een deel van) beschut werk nog allerlei andere taken hebben op het terrein van werk- en re-integratie. Vaak is in de gemeente of de betreffende regio afgesproken dat het sociaal ontwikkelbedrijf voor bepaalde groepen de re-integratie verzorgt. De re-integratietaken hebben dan vaak een relatie met de werkplekken die bij het sociaal ontwikkelbedrijf zijn georganiseerd, zoals leerwerkplekken, werkervaringsplaatsen, opstapbanen en dergelijke.

De ervaring leert dat het gecombineerde bedrijf – ten opzichte van de andere vormen – meestal leidt tot de meeste doelmatigheid. Het bedrijf wordt dan in staat gesteld om een optimale mix in het aanbod te realiseren en wordt voorkomen dat afzonderlijke ketenpartners voor zichzelf een optimale mix organiseren, die bij elkaar opgeteld suboptimaal zijn.

3.7 Juridische vormgeving

De gemeenten Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden werken samen in de gemeenschappelijke regeling KempenPlus. KempenPlus is ondergebracht in een Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie. Oirschot neemt niet deel in de gemeenschappelijke regeling, maar koopt re-integratievoorzieningen in op basis van een DVO.

KempenPlus is juridisch een voorzetting van de WVK-groep waarbij het openbare lichaam is omgezet naar een bedrijfsvoeringsorganisatie.

3.7.1 Taken

KempenPlus heeft tot doel het behartigen van het gemeenschappelijk en afzonderlijk belang van de deelnemende gemeenten en de colleges op het gebied van de WSW, de Participatiewet en aanverwante wetten en de Wet inburgering. Daartoe dragen de colleges van de deelnemende gemeenten hun uitvoeringsbevoegdheden over aan het bestuur van het Participatiebedrijf. Voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021 geldt dat Eersel alleen deelneemt voor de uitvoering van de Module Arbeidsmarkt en Participatie en niet voor de uitvoering van casusregie. Het bestuur is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding van de GR-taken.

3.7.2 Het bestuur

Anders dan bij de GR openbaar lichaam – dat vaak als alternatief wordt gezien voor de bedrijfsvoeringsorganisatie - is in de bedrijfsvoeringsorganisatie sprake van een enkelvoudig bestuur in plaats van een geleed bestuur. Geen DB en AB, maar alleen een bestuur.

De colleges wijzen de leden van het bestuur uit hun midden aan met dien verstande dat ieder college één lid aanwijst. Het bestuur bestaat uit vier leden. Eén van hen wordt als voorzitter aangewezen. Alle leden van het bestuur beschikken over één stem.

3.7.3 De directeur

Met de dagelijkse leiding van het Participatiebedrijf is belast een directeur. Het bestuur beslist omtrent benoeming, schorsing en ontslag van de directeur. Het bestuur stelt het directiestatuut vast. De directeur is tevens secretaris van het bestuur.

3.7.4 Bestuursadviseurs

De gemeenschappelijke regeling van KempenPlus geeft ruimte om het bestuur bij te laten staan door adviseurs. Kort na de start van KempenPlus heeft het bestuur besloten om de externe leden van het dagelijkse bestuur van de WVK-groep te benoemen als bestuursadviseur. (Een benoeming tot extern bestuurslid – zoals het geval was in de voormalige GR WVK - is in een bedrijfsvoeringsorganisatie niet mogelijk). De bestuursadviseurs zijn gedurende de gehele vergadering aanwezig en nemen deel aan de bespreking van alle agendapunten. De adviezen en opmerkingen van de bestuursadviseurs worden mondeling ter vergadering ingebracht en voor zover mogelijk genotuleerd.

3.7.5 Bedrijfsvoeringsorganisatie

De bedrijfsvoeringsorganisatie is een relatief nieuwe lichte samenwerkingsvorm in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De bedrijfsvoeringsorganisatie is ook rechtspersoon en kan zelfstandig aan het maatschappelijk verkeer deelnemen.

De bedrijfsvoeringsorganisatie moet worden ingesteld bij zogenoemde collegeregelingen, regeling waaraan uitsluitend colleges van burgemeester en wethouders deelnemen. Daarmee is de samenwerking per definitie beperkt tot uitvoering of bedrijfsvoering, de wettelijke verantwoordelijkheden van dat college. Een bedrijfsvoeringsorganisatie is in de praktijk een uitvoeringsdienst en heeft geen verantwoordelijkheid voor het beleid. Het voorbereiden van beleid voor de deelnemende gemeenten behoort wel tot de mogelijkheden. Dat zorgt in de praktijk tot onduidelijkheid in de rolverdeling en de verhoudingen.

De gemeenschappelijke regeling openbaar lichaam komt het meest voor als juridische organisatievorm voor uitvoeringsorganisaties van de Participatiewet. De bedrijfsvoeringsorganisatie

komen wij ook tegen. Als argumentatie voor deze vorm wordt vaak gebruikt dat die leidt tot minder bestuurlijke drukte. Er is immers maar één bestuurslaag in plaats van het gelede bestuur in het openbaar lichaam. Echter, de Participatiewet is een beleidsrijk gebied. Het gaat om de vraagstukken die nu moeten worden opgelost, maar ook om de vraagstukken die in de toekomst nog moeten worden opgelost, omdat de Participatiewet een transitoire wet is, waarbij de klassieke doelgroepen in de Wsw en de Wajong geleidelijk vervangen worden door een nieuwe doelgroep, waarvoor de gemeente volledig verantwoordelijk is. Het openbaar lichaam ligt daarom meer voor de hand en de bedrijfsvoeringsorganisatie is door de wetgever feitelijk niet bedoeld voor organisaties zoals KempenPlus.

3.7.6 Samenwerking

In de gemeenschappelijke regeling werken gemeenten samen omdat ze samen in staat zijn om meer doelmatigheid te realiseren en meer kunnen betekenen voor hun inwoners. Landelijk zijn er 100 sociaal ontwikkelbedrijven en er zijn 342 gemeenten. De samenwerking in KempenPlus kent veel ruis. Met name bij de beleidsontwikkeling gaat het niet goed. KempenPlus is een bedrijfsvoeringsorganisatie en voert het beleid uit, zoals dat door de gemeenten is vastgesteld. Het bestuur van de GR stelt dus niet zelf het beleid vast. De deelnemende gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid en de verordeningen met betrekking tot de taken van het Participatiebedrijf. Wel is ervoor gekozen om de beleidsvoorbereiding en de ondersteuning bij de beleidsontwikkeling voor de deelnemende gemeenten door de GR te laten uitvoeren. KempenPlus heeft hiervoor beleidsmedewerkers in dienst. Met andere woorden, gemeenten moeten de beleidsvorming zelf organiseren en zij kunnen zich daarvoor laten ondersteunen door de GR (beleidsvoorbereiding en ondersteuning bij de beleidsontwikkeling). Gemeenten en KempenPlus weten onvoldoende wat ze van elkaar kunnen en mogen verwachten. In de samenwerkingspraktijk wordt door KempenPlus dan wel een of meerdere gemeenten onvoldoende initiatief genomen. De gemeentelijke beleidsontwikkeling op het terrein van de Participatiewet komt daardoor onvoldoende van de grond. .

Gemeenten geven bij voorkeur met elkaar één beleidsopdracht. In het kader van een efficiënte en effectieve uitvoering door het Participatiebedrijf is ervoor gekozen om te streven naar een gezamenlijk en gelijkluidend beleid. Het is ongewenst als de individuele gemeenten hun eigen beleid zouden bepalen en deze in een bilaterale opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie zouden opdragen aan KempenPlus. Daarmee zou het potentiële voordeel van de samenwerking in een GR teniet worden gedaan. Dat laat onverlet dat op individuele basis en in beperkte mate afspraken gemaakt kunnen worden.

Kortom, de samenwerking verloopt met name bij de beleidsvorming stroef als gevolg van de gemaakte samenwerkingskeuzes voor KempenPlus. De beleidsvorming komt daardoor onvoldoende van de grond en er is onvoldoende sprake van een duidelijk, gezamenlijk en gedragen beleidsperspectief.

3.8 Beleid en uitvoering

We hebben in de samenwerking specifiek gekeken naar de beleidsvorming en de beleidsuitvoering.

KempenPlus is een bedrijfsvoeringsorganisatie. Desondanks worden beleidskeuzes – zoals vaker gebeurt, bij andere organisaties, op het complexe terrein van de Participatiewet - de facto in de uitvoeringspraktijk van KempenPlus gemaakt. Er ontbreekt een heldere beleidscyclus waarin het beleid wordt vertaald in doelstellingen, die worden gemonitord en op basis waarvan door het bestuur bijsturing kan plaatsvinden op de uitvoering dan wel in het beleid.

Het bedrijfsplan wordt uitgevoerd en de nieuwe organisatie staat (na de samenvoeging van de voormalige sociale dienst en WVK), ontbreekt er een duidelijk plan voor de langere termijn. Dat, terwijl deze keuzes nodig zijn met het oog op het transitoire karakter van de Participatiewet. Duidelijke politiek-bestuurlijke keuzes, met een heldere visie op de toekomst, zijn noodzakelijk.

Daarnaast is de begrotings- en verantwoordingscyclus erg complex, met betalingen binnen en buiten de begroting. Er ontbreken duidelijke kaders en doelstellingen, wat de transparantie en effectiviteit van het beleid bemoeilijkt.

3.9 Conclusies

- De opgave: Er is in 2019 in De Kempen een belangrijke stap gezet met het samenvoegen van de gemeenschappelijke sociale dienst en het voormalige sw-bedrijf WVK. Tegelijkertijd staat KempenPlus, net zoals alle andere gemeenten in Nederland, voor een forse opgave om de klassieke infrastructuur waar vooral de oorspronkelijke groep Wsw-ers in werkzaam is, verder om te bouwen naar een infrastructuur die meer passend is bij de Participatiewet (inclusie).
- Beleidsvorming en uitvoering: KempenPlus fungeert als een bedrijfsvoeringsorganisatie. Jaarlijks stelt het bestuur de begroting vast. Desondanks worden veel beleidskeuzes de facto in de uitvoering gemaakt in plaats van door de gemeenten. De beleidsontwikkeling is onvoldoende door gemeenten en KempenPlus georganiseerd. Er ontbreekt een heldere beleidscyclus waarin het beleid wordt vertaald naar doelstellingen die gemonitord en bijgestuurd kunnen worden.
- Langetermijnplanning: Hoewel het bedrijfsplan wordt uitgevoerd en de nieuwe organisatie functioneert, ontbreekt een duidelijk plan voor de langere termijn. Er zijn duidelijke politiek-bestuurlijke keuzes nodig met een heldere visie voor de toekomst, gezien de gemeentelijke opgave en het transitoire karakter van de Participatiewet.
- Begroting en verantwoording: De begrotings- en verantwoordingscyclus van KempenPlus is erg complex, met betalingen zowel binnen als buiten de begroting. Het ontbreken van duidelijke kaders en doelstellingen bemoeilijkt de transparantie en effectiviteit van het beleid.

Deze conclusies wijzen op een behoefte aan verbeterde beleidsplanning, heldere doelstellingen en een versterkte samenwerking tussen KempenPlus en de gemeenten om effectief de uitdagingen van de Participatiewet aan te pakken.

HOOFDSTUK 4

Context en effectiviteit

In dit hoofdstuk onderzoeken we de resultaten van KempenPlus door middel van een benchmark-analyse binnen de kaders van de Participatiewet. In eerste instantie gaan we in op de verwachte ontwikkelingen van de doelgroepen en het aantal bijstandsuitkeringen, gevolgd door een analyse van de inzet van loonkostensubsidies en beschut werk. Vervolgens wordt de samenhang tussen verschillende factoren besproken om een totaalbeeld te schetsen van de prestaties en uitdagingen van KempenPlus. Tot slot worden de belangrijkste inzichten en conclusies uit deze analyses samengevat.

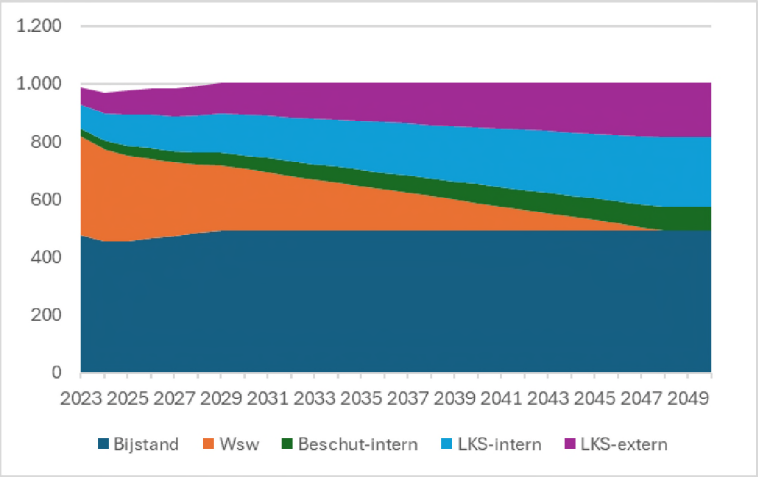
4.1 Verwachte ontwikkeling aantallen

Hiervoor lieten we zien hoe de doelgroep van de Participatiewet die ondersteuning ontvangt van KempenPlus is verdeeld. We gaan na hoe deze groep zich gaat ontwikkelen bij gelijkblijvend beleid. De aantallen hebben we hieronder in een tabel gezet[7]. We nemen de aantallen in 2023 als uitgangspunt. Daarna berekenen we de ontwikkeling op basis van de ramingen van de rijksoverheid.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Struct
Bijstand	476	452	455	464	472	483	493	493
Wsw	341	320	297	278	256	237	224	0
Beschut-intern	29	32	35	37	40	42	45	80
LKS-intern	81	93	106	114	121	129	136	242
LKS-extern	62	72	85	90	96	101	107	190
Totaal	**989**	**969**	**978**	**983**	**984**	**992**	**1.005**	**1.005**

Grafisch ziet de ontwikkeling er als volgt uit.

[7] Zie bijlage voor uitsplitsing naar individuele gemeenten.

We zien dat het aantal bijstandsgerechtigden in de komende jaren nog enigszins oploopt. Dat kan vooral worden verklaard door de groei van de bevolking. Dat is een landelijke trend. Daarnaast zien we dat het aantal Wsw-ers elk jaar omlaag gaat van 341 in 2023 naar 224 in 2029, om vervolgens te dalen naar nul in de structurele situatie (die begint omstreeks 2048).

De nieuwe doelgroep wordt steeds groter. De nieuwe doelgroep vervangt bij ongewijzigd beleid vrijwel volledig de klassieke doelgroep Wsw. Het totaal van bijstand, Wsw en nieuwe doelgroep blijft structureel ongeveer op het niveau van 1.000 personen. De nieuwe doelgroep (de totale doelgroep met uitzondering van de bijstandsgerechtigden en Wsw-ers) ziet er ongeveer als volgt uit:

- LKS-beschut: Het gaat om ongeveer 29 personen. Het aantal loopt op tot 45 in 2029 en tot 80 in de structurele situatie vanaf 2048. Het gaat om ongeveer 16% van de totale nieuwe doelgroep.
- LKS intern: Het gaat om ongeveer 81 personen. Het aantal loopt op tot 136 in 2029 en tot 242 in de structurele situatie vanaf 2048. Het gaat om ongeveer 42% van de totale nieuwe doelgroep.
- LKS extern: Het gaat om ongeveer 81 personen. Het aantal loopt op tot 136 in 2029 en tot 242 in de structurele situatie vanaf 2048. Het gaat om ongeveer 42% van de totale nieuwe doelgroep.

4.2 Aantal bijstandsuitkeringen

Een belangrijke indicator voor het in beeld brengen van de bijstandsafhankelijkheid is de bijstandsdichtheid. De bijstandsdichtheid is het aantal bijstandsuitkeringen als percentage van het aantal huishoudens in een gemeente. We presenteren de bijstandsdichtheid voor de deelnemende gemeenten in de grafieken hierna.

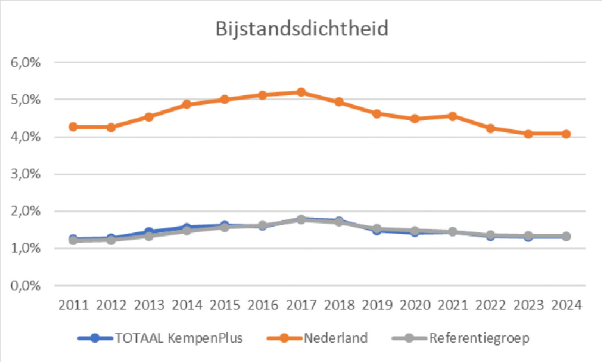
De grafiek aan de linkerkant laten de bijstandsdichtheid in de periode 2011 tot en met 2024 zien. We kiezen voor deze periode omdat deze precies een cyclus laat zien van een historisch laag bijstandsniveau in 2011 naar wederom een relatief laag niveau in 2023. Naast de bijstandsdichtheid tonen we ook de gemiddelde bijstandsdichtheid in Nederland en de bijstandsdichtheid in een groep van tien referentiegemeenten[8].

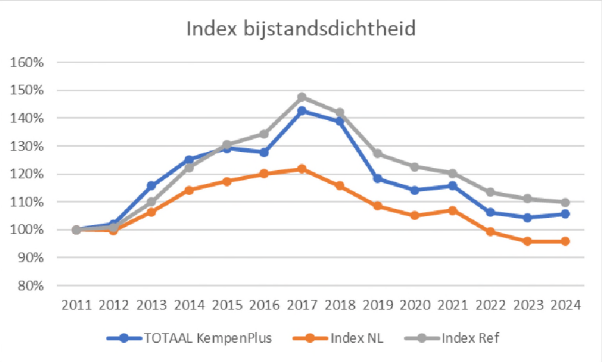
[8] Referentiegemeenten voor De Kempen: Nederweert, Bronckhorst, Bloemendaal, Dalfsen, Baarle-Nassau, Drimmelen, Son en Breugel, Ameland, Edam-Volendam.

Als referentiegemeenten kiezen we voor een tiental gemeenten waarvan de verwachte bijstandsuitgaven in het verdeelmodel dat het Ministerie van SZW voor de verdeling van het bijstandsbudget gebruikt, het dichtste bij de verwachte bijstandsuitgaven van de Kempengemeenten.

De grafiek rechts laten de index van de bijstandsdichtheid zien, waarbij de index in 2011 op 100% wordt gesteld. Op deze manier brengen we in beeld hoe de bijstand zich in de Kempengemeenten heeft ontwikkeld sinds 2011 en hoe deze ontwikkeling zich verhoudt tot de landelijke ontwikkeling en de ontwikkeling in de referentiegemeenten.

We merken op dat inzicht in de hoogte en de ontwikkeling van de bijstandsdichtheid belangrijk is om inzicht te krijgen in hoeverre KempenPlus erin slaagt om de bijstandsafhankelijkheid zo laag mogelijk te houden. Tegelijkertijd kunnen aan de hand van deze inzichten geen harde conclusies worden getrokken over de kwaliteit van de uitvoering. Daarvoor moet ook naar andere indicatoren en naar de uitvoering zelf worden gekeken. Dat doen we verderop in dit rapport.

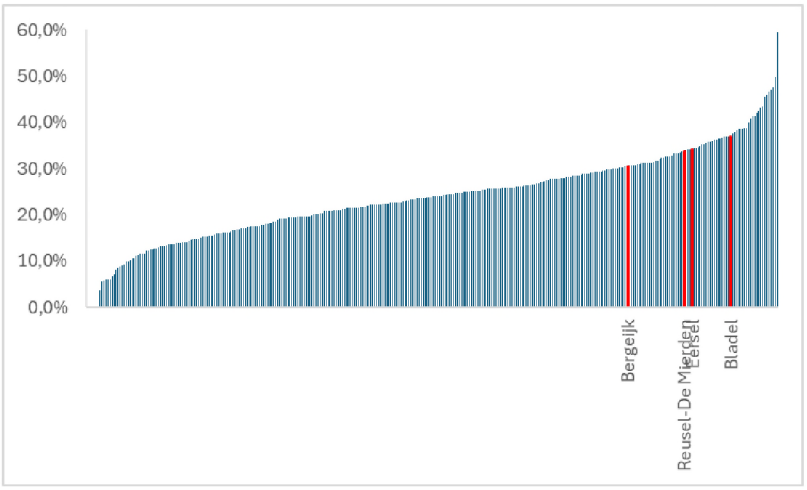
Op basis van deze grafieken stellen we het volgende vast. De bijstandsdichtheid is lager dan het landelijke niveau en deze ligt structureel op ongeveer hetzelfde niveau als in de referentiegemeenten: tussen de 1% en 2% van het totaal aantal huishoudens in de gemeenten.

Als we naar de rechtergrafiek kijken zien we dat de bijstandsafhankelijkheid na 2011 zowel in De Kempen als in de referentiegemeenten met 50% steeg. Dat is fors meer dan de landelijke ontwikkeling. Landelijk ging de bijstandsafhankelijkheid tot 2017 met 20% omhoog. Na 2017 ging de bijstandsafhankelijkheid omlaag. Ultimo 2011 ligt het niveau circa 10% hoger dan in 2011. Dat is vergelijkbaar met de referentiegemeenten. Landelijk ligt het niveau iets onder het niveau in 2011.

Kortom, de bijstandsafhankelijkheid in De Kempen is laag. De bijstandsafhankelijkheid ligt structureel op het niveau van de referentiegemeenten. De bijstandsafhankelijkheid is sinds 2017 fors gedeeld. De daling is vergelijkbaar met de daling in de referentiegemeenten. Het beeld in De Kempen is dus vergelijkbaar met het beeld in met De Kempen vergelijkbare gemeenten.

4.3 Inzet loonkostensubsidies

De volgende grafiek toont de inzet van LKS. We laten het aantal LKS zien als percentage van het totaal aantal inschrijvingen in het doelgroepregister.

We zien dat het percentage rond de 35% zit in de Kempengemeenten. Dat is relatief hoog. In dat opzicht scoort De Kempen goed. Er worden in De Kempen veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen.

Een aandachtspunt is echter dat meer dan de helft van de mensen aan het werk zijn in het sociaal ontwikkelbedrijf zelf. Dat is relatief veel. Het doel van de Participatiewet is juist om mensen met een arbeidsbeperking zo veel mogelijk aan het werk te helpen op een dienstbetrekking bij reguliere werkgevers. In de sectorinformatie Cedris is slechts 10% van de mensen met een loonkostensubsidie in dienst bij het sociaal ontwikkelbedrijf. Als we alleen naar de mensen met LKS in dienst bij reguliere werkgevers zouden kijken, zou De Kempen minder hoog scoren dan wanneer de medewerkers in dienst van het sociaal ontwikkelbedrijf worden meegenomen.

Kortom, in De Kempen zijn relatief veel mensen met een arbeidsbeperking met ondersteuning van een loonkostensubsidie aan het werk. Echter, zij worden relatief veel aan het werk geholpen in de infrastructuur van het sociaal ontwikkelbedrijf. Voor een deel zullen dat mensen zijn die anders niet aan het werk geholpen zouden zijn. Voor een ander deel hadden zij wellicht aan de slag geholpen kunnen worden bij reguliere werkgevers. Dat is niet in overeenstemming met de doelstelling om mensen zo regulier mogelijk aan het werk te helpen.

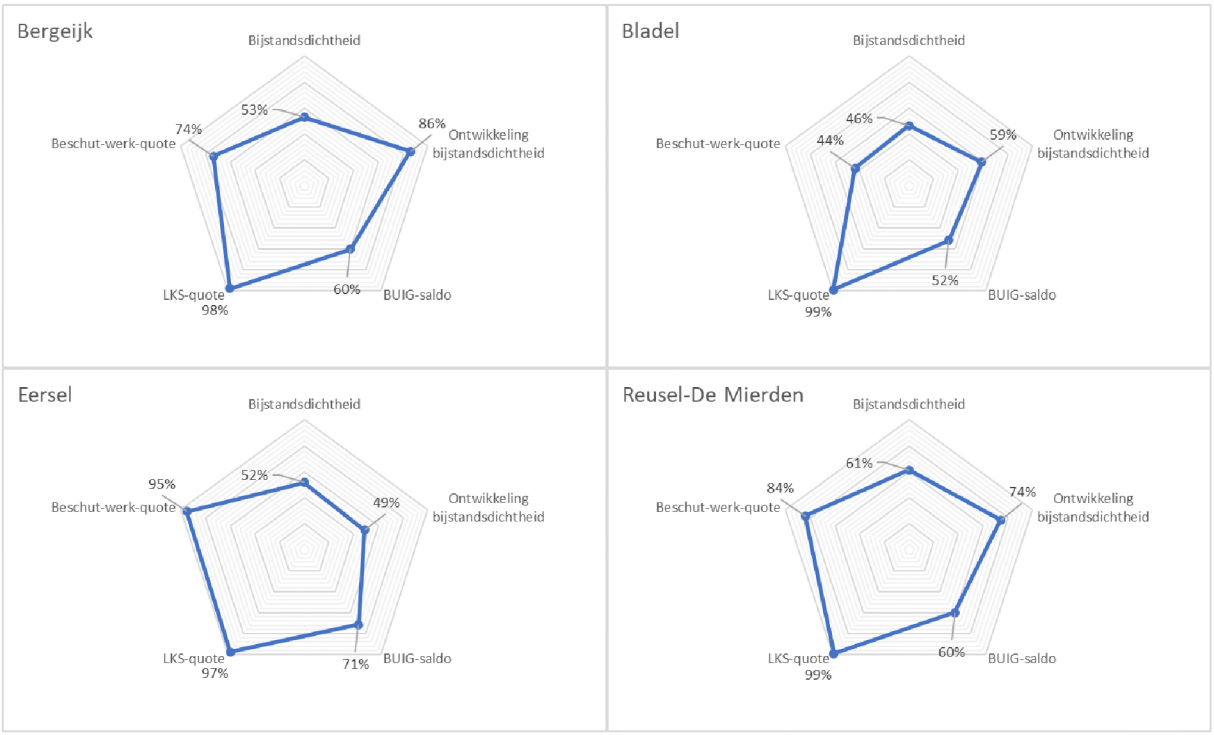
4.4 Totaalbeeld

De inzet van LKS als percentage van de omvang van het doelgroepregister en het aantal bijstandsuitkeringen ten opzichte van de referentiegemeenten zijn belangrijke indicatoren. Echter, het aantal mensen dat afhankelijk is van de bijstand en de inzet van loonkostensubsidies moet in onderlinge samenhang worden bezien. Dat is nodig om een oordeel te geven over de hoogte van de bijstandsafhankelijkheid en de inzet van loonkostensubsidies. Er kunnen bijvoorbeeld relatief veel loonkostensubsidies worden verstrekt, wat positief is in de zin dat er veel mensen met een lage loonwaarde aan het werk worden geholpen. Maar als er tegelijkertijd sprake is van een hoge bijstandsafhankelijkheid is dat mogelijk een indicatie dat er nog veel mensen die kunnen werken – waaronder mogelijk mensen met een verminderde loonwaarde –in de bijstand zitten. Als er sprake is van een lage bijstandsafhankelijkheid – wat positief is, omdat dat er mogelijk op wijst dat veel mensen aan het werk zijn geholpen – en tegelijkertijd het aantal loonkostensubsidies laag is, wijst dat er mogelijk op dat er toch nog mensen in de bijstand zitten die mogelijk met de inzet van LKS aan het werk kunnen worden geholpen. *We merken hierbij op dat het aantal loonkostensubsidies geen doel op zich is. Het gaat erom dat mensen met een LKS aan de slag worden geholpen die anders niet aan het werk waren gegaan.*

Om de prestaties voor de bijstandsafhankelijkheid en de ondersteuning met loonkostensubsidies in beeld te brengen, kijken we gelijktijdig naar vijf verschillende factoren. De bijstandsafhankelijkheid onderzoeken we aan de hand van de bijstandsdichtheid, de meerjarige ontwikkeling van de bijstandsdichtheid en het BUIG-saldo. De inzet van loonkostensubsidies bekijken we aan de hand van het aantal loonkostensubsidies en het aantal beschutte werkplekken. Deze factoren en de uitkomsten per factor staan voor de Kempengemeenten in de volgende grafieken.

Op de vijf assen van de grafieken hierna staat een schaal van 0 tot 100%. 0% staat voor een slechte score en 100% staat voor een goede score. De scores zijn bepaald door landelijk alle gemeenten op volgorde te zetten van de slechtst presterende naar de best presterende gemeente en het volgnummer te delen door het volgnummer van de laatste gemeente in de rij. We lichten de factoren als volgt toe:

- De bijstandsdichtheid ten opzichte van de referentiegemeenten. De gemeenten staan op volgorde van de bijstandsdichtheid minus de gemiddelde bijstandsdichtheid van de referentiegemeenten. Hiervoor gaven wij al aan hoe de referentiegemeenten geselecteerd worden. Op de eerste plaats staat de gemeente met het laagste verschil en de gemeente met het hoogste verschil staat op de laatste plaats. Deze factor geeft aan of er sprake is van een relatief lage of hoge bijstandsdichtheid.
- De ontwikkeling van de bijstandsdichtheid ten opzichte van de ontwikkeling van de bijstandsdichtheid in de referentiegemeenten. We werken met de index van de bijstandsdichtheid, waarbij de bijstandsdichtheid in 2011 op 100% wordt gesteld. We trekken de index van de referentiegemeenten in 2024 af van de index in 2024 van de gemeente waarvoor wij de score bepalen. Op de eerste plaats staat de gemeente met het hoogste verschil en de gemeente met het laagste verschil staat op de laatste plaats. Deze factor geeft aan of sprake is geweest van een sterke of een minder sterke daling van de bijstandsdichtheid over de periode 2011-2023.
- Het saldo op het BUIG-budget als percentage van het beschikbare BUIG-budget. We plaatsen de gemeenten op volgorde van het procentuele BUIG-saldo, waarbij de gemeente met het laagste negatieve saldo op de eerste plaats staat en de gemeente met het hoogste positieve saldo op de laatste plaats. Het BUIG-saldo is een belangrijke indicator, omdat het een weerslag vormt van de bijstandsafhankelijkheid. Bij een negatief saldo zijn er relatief veel mensen afhankelijk van een bijstandsuitkering en/of worden relatief hoge uitkeringen betaald. Bij een positief saldo geldt het omgekeerde.
- Het aantal loonkostensubsidies dat verstrekt is als percentage van het aantal mensen dat staat ingeschreven in het doelroepregister: de loonkostensubsidie-quote. Op de eerste plaats staat de gemeente met de laagste LKS-quote. Op de laatste plaats staat de gemeente met de hoogste LKS-quote.
- Het aantal beschutte werkplekken dat gerealiseerd is als percentage van de taakstelling: de Beschut-Werk-quote. Op de eerste plaats staat de gemeente met de laagste Beschut-Werk-quote. Deze gemeente krijgt in de grafiek de score 0%. Op de laatste plaats staat de gemeente met de hoogste Beschut-Werk-quote. Deze gemeente krijgt de score 100%.

Figuur: de vijf factoren en de uitkomsten per factor voor Bergeijk, Bladel, Eersel en Reusel-De Mierden.

Naarmate het oppervlak binnen de blauwe lijnen groter is, liggen de prestaties van de gemeenten op een hoger niveau. De grafieken bevestigen het beeld dat we eerder lieten zien. Per gemeente ziet het beeld er als volgt uit.

- Voor Bergeijk geldt dat de bijstandsafhankelijkheid ten opzichte van de referentiegemeenten op gemiddeld niveau zit (rond de 50%). De bijstandsafhankelijkheid is in vergelijking met de referentiegemeenten in de afgelopen jaren relatief sterk gedaald. Verder zien we een bovengemiddelde score (> 50%) op het BUIG-budget. Er worden relatief veel loonkostensubsidies ingezet en voor wat betreft de inzet van beschut werk, zit Bergeijk bij de 25% best presterende gemeenten in Nederland.
- Voor Bladel geld voor wat betreft de inzet van LKS en het BUIG-saldo een vergelijkbaar beeld. Voor de bijstandsafhankelijkheid, de ontwikkeling van de bijstandsafhankelijkheid en beschut werk, is de score iets lager dan in Bergeijk. De scores zitten voor Bladel dichterbij de landelijke gemiddelden.
- Voor Eersel geldt dat de bijstandsdichtheid en de ontwikkeling van de bijstandsdichtheid ook rond het gemiddelde zitten. Op de andere indicatoren zit Eersel bij de 25% best presterende gemeenten in Nederland.
- In Reusel-De Mierden zien we dat de scores allemaal ruim boven het gemiddelde zitten. Met name op de LKS-quote, de beschut-werk-quote en de ontwikkeling van de bijstandsdichtheid scoort Reusel-De Mierden goed. Maar, voor wat betreft de bijstandsdichtheid en het BUIG-saldo zit de score ook ruim boven het gemiddelde (> 50%).

Kortom, op alle kpi's scoren De Kempen relatief goed. In Bladel is de beschut-werk-quote bovengemiddeld, maar deze blijft wat achter bij de quote voor de andere drie Kempengemeenten. De bijstandsafhankelijkheid ten opzichte van de referentiegemeenten zit op gemiddeld niveau. Het BUIG-saldo zit gemiddeld net boven het gemiddelde niveau.

4.5 Conclusies

Op basis van onze analyse trekken we de volgende conclusies.

- Aantal mensen in de bijstand: KempenPlus presteert gemiddeld beter dan vergelijkbare gemeenten als we kijken naar de ontwikkeling van de bijstandsafhankelijkheid en naar het saldo op het BUIG-budget. Voor wat betreft de totale bijstandsafhankelijkheid ten opzichte van de referentiegemeenten zitten De Kempen op gemiddeld niveau.
- Het aantal Wsw-ers is relatief hoog. Dat is historisch bepaald. De groep Wsw-ers zal elk jaar verder krimpen, omdat de toegang met de invoering van de Participatiewet is gesloten. Dat aantal kan nauwelijks of niet door beleid worden beïnvloed.
- De Kempen presteren relatief goed bij het inzetten van beschut werk. De aantallen zitten gemiddeld (ruim) boven de taakstelling.
- De inzet van LKS is relatief hoog. Er worden veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen met een loonkostensubsidie. Dat is positief. De verwachting is dat een deel van deze groep, conform de doelstellingen van de Participatiewet, ook bij reguliere werkgevers aan het werk geholpen had kunnen worden.
- Meer dan de helft van deze groep heeft een dienstbetrekking in het sociaal ontwikkelbedrijf. Landelijk is dat – afgaand op de sectorinformatie Cedris – circa 10%. De verschillen tussen gemeenten zijn echter groot. In sommige gemeenten krijgen gemeenten zonder indicatie beschut werk nooit een dienstbetrekking bij het sociaal ontwikkelbedrijf. Terwijl in andere regio's iedereen een baan krijgt die niet regulier aan het werk geholpen kan worden. Dat, omdat werk altijd boven inkomen gaat.
- De algemene conclusie is dat het beeld van de bijstandsafhankelijkheid relatief gunstig is. Dat uit zich in een forse daling van de bijstandsafhankelijkheid in de afgelopen jaren en positieve saldi op het BUIG-budget. Ook worden relatief veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen. Een relatief groot deel is echter wel aan het werk in het sociaal ontwikkelbedrijf.

HOOFDSTUK 5

Financiën en doelmatigheid

In dit hoofdstuk staan de financiën en de doelmatigheid van KempenPlus centraal. We analyseren hoe de kosten van KempenPlus zich verhouden tot landelijke benchmarks en onderzoeken het BUIG-saldo. Vervolgens bespreken we de verwachte ontwikkelingen in kosten en gemeentebudgetten en hoe deze in de toekomst tot elkaar verhouden. Tot slot biedt dit hoofdstuk mogelijke handelingsperspectieven om de financiële prestaties verder te optimaliseren, met oog voor de balans tussen doelmatigheid en maatschappelijke waarde.

5.1 Financiële benchmark

We hebben de bijdragen die de gemeenten aan KempenPlus betalen en de kosten van KempenPlus vergeleken met landelijke gemiddelden.

5.1.1 BUIG-saldo

Gemeenten ontvangen een budget voor de bijstand van de rijksoverheid. De rijksoverheid prikkelt gemeenten via het bijstandsbudget om te sturen op een zo laag mogelijke bijstandsafhankelijkheid. Als gemeenten het goed doen, zijn er weinig mensen afhankelijk van een bijstandsuitkering en bespaart de gemeente geld. Als gemeenten geen goed beleid hebben gericht op een zo laag mogelijke bijstandsafhankelijkheid, hebben ze een tekort op het bijstandsbudget en is sprake van een tekort. De Kempengemeenten hebben tussen de 15.000 en 40.000 inwoners. Dat betekent dat het budget deels historisch en deels op basis van objectieve factoren wordt bepaald. Bij objectieve factoren moet je denken aan het aantal alleenstaande ouders, het aantal mensen met een migratieachtergrond en de regionale werkgelegenheid. Voor wat betreft het historisch deel wordt het budget in geval van besparingen met een vertraging van twee jaar, via het gemeentelijk aandeel neerwaarts bijgesteld. Voor wat betreft het objectief wordt het budget niet neerwaarts bijgesteld. Met andere woorden, lagere bijstandsuitgaven leiden voor de gemeente altijd tot besparingen. In 2023 waren de totale besparingen op het bijstandsbudget gelijk aan €380K. In de bijlage brengen we het verloop van het saldo voor alle individuele gemeenten in beeld. De betaling van bijstandsuitkeringen gaat buiten de begroting van KempenPlus om.

5.1.2 Kosten van KempenPlus

We hebben een benchmark uitgevoerd van de kosten van KempenPlus, anders dan de uitgaven ten laste van het BUIG-budget.

	Benchmark totaal	Realisatie Totaal	Verschil Totaal
Totaal uitvoering en re-integratie	**€ 4.042.627**	**€ 3.640.747**	**-€ 401.880**
Begeleid werken Wsw	€ 625.000	€ 625.000	€ 0
Netto operationele kosten Wsw DB	€ 734.231	€ 961.017	€ 226.786
Netto operationele kosten NBW DB	€ 155.509	€ 104.973	-€ 50.536
Netto operationele kosten BA DB	€ 3.246	€ 303.764	€ 300.518
Loonkosten Wsw DB	€ 11.635.034	€ 11.002.709	-€ 632.325
Loonkosten NBW-DB incl LKS	€ 373.275	€ 500.105	€ 126.830
Loonkosten BA-DB incl LKS	€ 1.384.115	€ 1.555.993	€ 171.878
Totaal werkbedrijf	**€ 14.910.411**	**€ 15.053.562**	**€ 143.151**
Totale kosten KempenPlus 2023	**€ 18.953.038**	**€ 18.694.309**	**-€ 258.728**
Beschikbare rijksmiddelen in 2023		€ 17.488.361	
Gemeentelijke bijdrage 2023		€ 20.535.279	

Op basis van het bovenstaande overzicht trekken wij de volgende conclusies:

- De Kosten van de uitvoering en re-integratie zijn 400K lager dan de benchmark. We vergelijken de kosten met de kostenprijzen waarmee door de rijksoverheid rekening wordt gehouden bij de bepaling van het gemeentefonds. Deze kostprijzen zijn op basis van onderzoek bij andere bedrijven vastgesteld en kunnen dus worden gezien als landelijk gemiddelde kosten. Bij de uitvoering en re-integratie gaat het om de uitvoeringskosten van de bijstand en de loonkostensubsidie, de kosten om mensen te ontwikkelen en aan het werk te krijgen en om mensen te begeleiden die bij reguliere werkgevers aan het werk zijn met een loonkostensubsidie.
- De totale kosten van het werkbedrijf (de onderdelen van KempenPlus waar mensen met een arbeidsbeperking in dienst zijn, zoals Groen, Schoonmaak, Verpakken en Montage) zijn 143K hoger dan de benchmark. Het verschil wordt vooral verklaard doordat de bedrijfskosten en/of de netto toegevoegde waarde hoger respectievelijk lager zijn dan landelijk gemiddeld. Het totale verschil is circa €775K. Daar staat een positief verschil tegenover van €632K bij de Wsw-loonkosten. De Wsw-loonkosten zijn lager dan gemiddeld. Dat is historisch bepaald. In het verleden zorgde WVK voor een beheerste loonkostenontwikkeling van de Wsw-ers.
- In totaal waren de netto kosten van KempenPlus in 2023 €18,7 mln. De kosten in de benchmark zijn gelijk €19,0 mln. Dat betekent dat de totale netto kosten van KempenPlus in 2023 €0,3mln lager waren dan in de benchmark.
- Van deze kosten worden onder andere de salarissen betaald van de reguliere medewerkers. Er zijn in totaal 115 fte Reguliere medewerkers waarvan 29 fte overhead = 25%. Dat is conform de benchmark (niet zichtbaar in bovenstaande tabel).
- In totaal bedroeg de gemeentelijke bijdrage in 2023 €20,5 mln. Dat was €2,2 mln hoger dan de werkelijke kosten die in 2023 gemaakt zijn. Het verschil krijgen de gemeenten in principe teruggestort.
- De rijksvergoeding in het gemeentefonds voor de taken die KempenPlus uitvoert bedroeg in 2023 €17,5 mln. Met andere woorden, de gemeenten ontvingen in 2023 €1,1 mln minder dan zij nodig hadden om de kosten van KempenPlus te financieren.

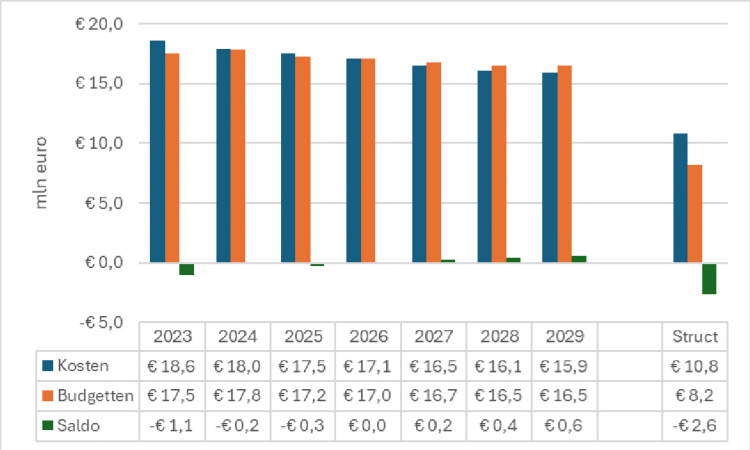
5.2 Verwachte kosten en gemeentebudgetten vanuit het Rijk

Hiervoor zagen we dat de totale netto kosten van KempenPlus onder het niveau van de benchmark liggen. De uitvoering van KempenPus is gemiddeld dus (iets) goedkoper dan landelijk gemiddeld. Echter, we zagen ook dat de kosten van zowel het landelijk gemiddelde als van de Kempengemeenten hoger zijn dan de middelen die gemeenten ontvangen van de rijksoverheid. Met andere woorden, gemeenten moeten dus elders financiële dekking vinden om de totale kosten van de uitvoering van de Participatiewet te financieren. Eerder zagen we al dat de

Kempengemeenten in 2023 €380K bespaarden op het bijstandsbudget. Maar, ook als hiermee rekening wordt gehouden zijn de rijksmiddelen onvoldoende ter dekking van de volledige uitvoeringskosten.

In deze paragraaf gaan we na hoe de rijksmiddelen zich de komende jaren gaan verhouden tot de verwachte kosten van KempenPlus. Daartoe gaan we ervan uit dat de kostprijzen in de komende jaren gelijk blijven aan de kostprijzen in 2023. Per eenheid gaan de kosten in reële termen dus niet omhoog. Ook gaan we ervan uit dat de rijksfinanciering in de komende jaren gelijk blijft[9].

De uitkomst van onze analyse staat in de volgende grafiek. Deze bedragen passen bij de aantallen die we meerjarig berekenden in het vorige hoofdstuk.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Struct
Kosten	€ 18,6	€ 18,0	€ 17,5	€ 17,1	€ 16,5	€ 16,1	€ 15,9		€ 10,8
Budgetten	€ 17,5	€ 17,8	€ 17,2	€ 17,0	€ 16,7	€ 16,5	€ 16,5		€ 8,2
Saldo	-€ 1,1	-€ 0,2	-€ 0,3	€ 0,0	€ 0,2	€ 0,4	€ 0,6		-€ 2,6

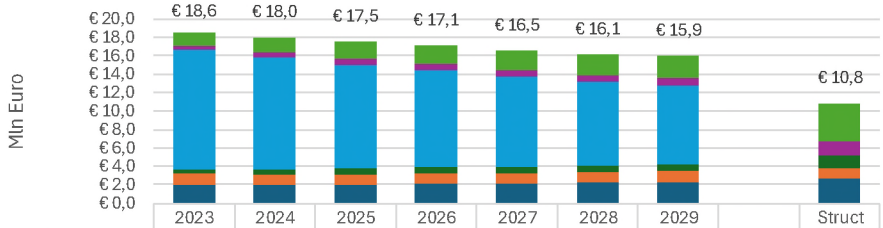
Hieruit blijkt dat de verwachte kosten omlaag gaan van 18,6 mln in 2023 naar 15,9 mln in 2029 en 10,8 mln structureel. Het verwachte rijksbudget – dat is opgenomen in het gemeentefonds – gaat omlaag van 17,5 mln in 2023 naar 16,5 mln in 2029 en 8,2 mln structureel.

Hieruit trekken we de conclusie dat het tekort dat de Kempengemeenten in totaal hadden in 2023 omlaag gaat naar nul in 2026 en omslaat in een besparing van 0,2 mln in 2027 oplopend tot een besparing van 0,6 mln in 2029. Echter, op de langere termijn ontstaat weer een (fors) tekort van 2,6 mln in de structurele situatie vanaf 2048. Tussen 2029 en de structurele situatie (vanaf 2048) zit dus een omslagpunt. Omdat dat nog ver weg ligt in de tijd, gaan we hier in deze analyse niet verder op in.

In de volgende grafieken analyseren we hoe het verschil in budget en uitgaven kan worden verklaard. Wat verklaart jaarlijks de hoogte van het budget en wat verklaart jaarlijks de hoogte van de kosten?

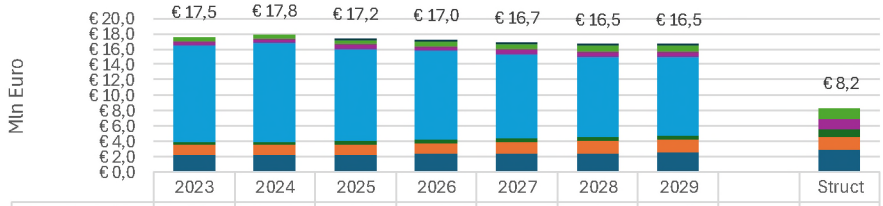
[9] We weten echter dat de financiering van beschut werk gaat veranderen. Naar verwachting vanaf 2027 gaan de kosten van beschut werk meer verdeeld worden naar realisatie. Hoe de financiering eruit gaat zien is onbekend. We gaan er daarom in deze rapportage vanuit dat de financiering van beschut werk gelijk blijft aan de huidige financiering van beschut werk.

Verwachte kosten bij gelijkblijvende kostprijzen (in prijzen van 2023)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Struct
LKS-intern	€ 1,4	€ 1,6	€ 1,8	€ 1,9	€ 2,1	€ 2,2	€ 2,3		€ 4,1
Beschut-intern	€ 0,5	€ 0,6	€ 0,6	€ 0,7	€ 0,7	€ 0,8	€ 0,8		€ 1,4
Wsw	€ 13,0	€ 12,2	€ 11,3	€ 10,6	€ 9,7	€ 9,0	€ 8,5		€ 0,0
Begeleiding	€ 0,5	€ 0,5	€ 0,6	€ 0,6	€ 0,7	€ 0,7	€ 0,8		€ 1,4
Re-integratie	€ 1,2	€ 1,1	€ 1,1	€ 1,1	€ 1,1	€ 1,2	€ 1,2		€ 1,2
Uitvoering	€ 2,0	€ 2,0	€ 2,0	€ 2,1	€ 2,1	€ 2,2	€ 2,3		€ 2,7
Totaal	€ 18,6	€ 18,0	€ 17,5	€ 17,1	€ 16,5	€ 16,1	€ 15,9		€ 10,8

Gemeentebudgetten vanuit het Rijk (indicatief, in prijzen van 2023)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Struct
Impulsbudget	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,1	€ 0,1	€ 0,1	€ 0,1	€ 0,1		€ 0,0
LKS-intern	€ 0,4	€ 0,5	€ 0,6	€ 0,6	€ 0,7	€ 0,7	€ 0,8		€ 1,3
Beschut-intern	€ 0,5	€ 0,5	€ 0,6	€ 0,6	€ 0,7	€ 0,7	€ 0,8		€ 1,4
Wsw	€ 12,8	€ 12,9	€ 12,0	€ 11,6	€ 11,0	€ 10,5	€ 10,2		€ 0,0
Begeleiding	€ 0,3	€ 0,4	€ 0,4	€ 0,4	€ 0,5	€ 0,5	€ 0,5		€ 0,9
Re-integratie	€ 1,3	€ 1,3	€ 1,4	€ 1,4	€ 1,5	€ 1,6	€ 1,7		€ 1,7
Uitvoering	€ 2,2	€ 2,2	€ 2,3	€ 2,3	€ 2,4	€ 2,5	€ 2,5		€ 2,9
Totaal	€ 17,5	€ 17,8	€ 17,2	€ 17,0	€ 16,7	€ 16,5	€ 16,5		€ 8,2

De volgende tabel laat op onderdelen het verschil zien tussen de kosten en de budgetten.

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029		Struct
Uitvoering	€ 0,2	€ 0,2	€ 0,2	€ 0,2	€ 0,2	€ 0,2	€ 0,2		€ 0,3
Re-integratie	€ 0,1	€ 0,2	€ 0,3	€ 0,3	€ 0,4	€ 0,4	€ 0,5		€ 0,5
Begeleiding	-€ 0,2	-€ 0,2	-€ 0,2	-€ 0,2	-€ 0,2	-€ 0,2	-€ 0,3		-€ 0,4
Wsw	-€ 0,2	€ 0,7	€ 0,7	€ 1,0	€ 1,3	€ 1,5	€ 1,7		€ 0,0
Beschut-intern	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0		-€ 0,1
LKS-intern	-€ 1,0	-€ 1,1	-€ 1,2	-€ 1,3	-€ 1,4	-€ 1,5	-€ 1,5		-€ 2,8
Totaal	**-€ 1,1**	**-€ 0,2**	**-€ 0,3**	**€ 0,0**	**€ 0,2**	**€ 0,4**	**€ 0,6**		**-€ 2,6**
Impulsbudget			€ 0,1	€ 0,1	€ 0,1	€ 0,1	€ 0,1		€ 0,0

We leiden hieruit het volgende af:

- We zien voor de volgende onderdelen dat het verschil in rijksbudget en kosten over de jaren heen beperkt of niet verandert: Uitvoering, re-integratie, begeleiding en beschut intern.
- Voor de volgende onderdelen zien we relatief grote veranderingen:
  - Wsw: het verschil in de Wsw gaat omhoog van 0,2 mln negatief in 2023 naar 1,7 mln positief in 2029. Met andere woorden, als de kostprijzen van de Wsw (in reële termen) niet veranderen en de beschikbare rijksbudgetten niet neerwaarts worden bijgesteld ontstaat er een besparing op het Wsw-rijksbudget van 1,7 mln in 2029. Op de langere termijn gaat de besparing omlaag naar nul. Dat was te verwachten, omdat uiteindelijk, met de krimp van de Wsw, het Wsw-budget volledig verdwijnt.

- LKS-intern: We zien een oplopend tekort voor de groep LKS-ers zonder indicatie beschut werk, die in dienst zijn bij KempenPlus. Het tekort loopt op van 1,0 mln in 2023 naar 1,5 mln in 2029 en 2,8 mln structureel. We kunnen zeggen dat het tekort op dit onderdeel – dat niet wordt gecompenseerd met rijksmiddelen – tot en met 2029 en enige jaren daarna wordt gecompenseerd met de verwachte besparing op de Wsw. Op de langere termijn echter, verdwijnt de Wsw en daarmee de besparing op de Wsw. Vanaf dat moment wordt het tekort niet meer gecompenseerd met besparingen vanuit de Wsw en moet de gemeente het tekort op LKS-intern financieren vanuit de eigen algemene middelen.

5.3 Mogelijke handelingsperspectieven

Gemeenten moeten zich afvragen hoe ze omgaan met dit beeld. Aan de ene kant helpt KempenPlus veel mensen aan het werk die anders waarschijnlijk (deels) in de uitkering zouden zitten. Dat leidt tot publieke waarde en er worden kosten bespaard buiten de begroting van KempenPlus om, zoals op het BUIG-budget, in de WMO en de jeugdzorg.

Het loont om te investeren in mensen met een arbeidsbeperking. Dat bleek uit een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) die Cedris en Divosa in 2024 hebben laten uitvoeren door Berenschot. Door landelijk 250 miljoen extra te investeren in het extra inzetten op de loonkostensubsidie, kunnen 40.000 mensen met een arbeidsbeperking extra aan de slag. Dat levert positieve resultaten op voor de maatschappij, de economie en de mensen zelf. In geld uitgedrukt, levert dat de samenleving 400 miljoen op, fors meer dan de investering.

Aan de andere kant worden er kosten gemaakt die naar verwachting de komende jaren nog gecompenseerd kunnen worden door verwachte besparingen op de Wsw, maar op de langere termijn, voorbij de meerjarenperiode, zal de besparing onvoldoende zijn om deze kosten te compenseren en zal er moeten worden bijgesprongen vanuit de algemene middelen van de gemeenten.

- Minder of geen mensen – anders dan beschut werk – meer een dienstbetrekking aanbieden binnen het werkbedrijf van KempenPlus. Voordeel: lagere directe kosten. Nadelen: minder publieke waarden, meer mensen in de uitkering, hogere bijtstandsuitgaven, geen tweede orde-effecten (baan bij KPlus als opstap naar regulier werk)
- Netto kosten omlaag brengen door het realiseren van hogere toegevoegde waarde en/of lagere bedrijfskosten, bijvoorbeeld door mensen vaker bij reguliere bedrijven te laten werken op detacheringsbasis. Aandachtspunt hierbij is dat het vaak een lastige zoektocht is om de kosten omlaag te brengen. Hier is tijd voor nodig.
- Risico nemen: op de middellange termijn lijkt er voorlopig geen financieel probleem te zijn. Het beleid kan voorlopig dus worden voortgezet. Het is raadzaam om de vinger in dat geval goed aan de pols te houden en bij te sturen als het beeld anders wordt dan hiervoor gepresenteerd.
- Combinatie van de verschillende genoemde handelingsperspectieven.

5.4 Conclusies

- Gemeenten scoren goed op het BUIG-budget. In de afgelopen jaren was sprake van besparingen. In 2023 waren de totale besparingen op het bijstandsbudget gelijk aan €380K.
- In totaal waren de netto kosten van KempenPlus in 2023 €18,7 mln. De kosten in de benchmark zijn gelijk €19,0 mln. Dat betekent dat de totale netto kosten van KempenPlus in 2023 €0,3mln lager waren dan in de benchmark.
- In 2023 was het rijksbudget onvoldoende om de totale kosten van KempenPlus te dekken. In de komende jaren wordt dat beeld naar verwachting anders (bij gelijkblijvende kostprijzen van

KempenPlus en als het Rijk niet gaat bezuinigen). Dan slaat het tekort om naar een positief saldo van 0,6 mln euro in 2029. Op de veel langere termijn ontstaat er weer een tekort dat uiteindelijk oploopt naar 2,6 mln negatief in de structurele situatie vanaf 2048.

- Het positieve saldo wordt verklaard door een positief saldo op het Wsw-budget. Het negatieve saldo wordt vooral verklaard doordat de kosten van mensen met een loonkostensubsidie – anders dan beschut werk – op een dienstbetrekking bij KempenPlus onvoldoende worden gecompenseerd met rijksbudgetten.
- Als mogelijke handelingsperspectieven zien wij. Neem naast de directe financiële baten en lasten telkens ook de maatschappelijke baten van werk mee in de overweging.
  - Minder of geen mensen meer in dienst nemen op dienstbetrekkingen bij KempenPlus. Let op dat hierbij wel het aantal mensen in de bijstand en de kosten van bijstand hierdoor zullen stijgen.
  - De netto kosten van LKS-intern omlaag brengen door bijvoorbeeld meer te werken met detacheringen (van binnen naar buiten) of door de bedrijfskosten en/of toegevoegde waarde van de bestaande werksoorten omlaag respectievelijk omhoog te brengen.
  - Risico nemen: het beleid niet aanpassen, omdat het huidige beleid vooralsnog betaalbaar lijkt. Wel de vinger aan de pols houden. Als de kosten hoger worden dan de beschikbare middelen, kunnen er alsnog maatregelen worden genomen.
  - Combinatie van deze handelingsperspectieven.

HOOFDSTUK 6

Verdeelsleutel

In dit hoofdstuk bespreken we de verdeelsleutel die wordt gebruikt om de gemeentelijke bijdrage aan KempenPlus te verdelen. We analyseren hoe deze verdeelsleutel zich verhoudt tot de criteria van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit. Daarnaast kijken we naar de mogelijke aanpassingen die ervoor kunnen zorgen dat de verdeelsleutel beter aansluit bij de verdeling van de rijksmiddelen. Tot slot wordt verkend welke scenario's en stappen kunnen worden overwogen om te komen tot een aangepaste en toekomstbestendige verdeelsleutel, die past bij de gehanteerde criteria.

6.1 Verdeelsleutel

De gemeentelijke bijdrage is gelijk aan de kosten die KempenPlus maakt minus de eigen opbrengsten van KempenPlus. Het gaat dan om de toegevoegde waarde die gerealiseerd wordt door de medewerkers vanuit de doelgroepen.

De gemeentelijke bijdrage wordt verdeeld op basis van een verdeelsleutel die is afgesproken bij de oprichting van KempenPlus.

Ons is gevraagd om de huidige verdeelsleutel te toetsen op:

- Solidariteit: worden de kosten gelijk verdeeld in relatie tot de rijksmiddelen die gemeenten voor de betreffende taken krijgen?
- Profijt: komen de bijdragen die individuele gemeenten betalen overeen met het profijt dat zij hebben van de dienstverlening van KempenPlus?
- Continuïteit: leidt de kostenverdeelsleutel tot stabiliteit in de onderlinge afspraken en is deze robuust voor de langere termijn?

We zetten de bestaande verdeelsleutel af tegen de verdeling van de rijksmiddelen. Als de gemeentelijke bijdrage zou worden verdeeld aan de hand van de rijksbijdrage, dan zou aan alle drie criteria worden voldaan.

De volgende tabel toont de verdeelkenmerken in de huidige sleutel en de kenmerken in de rijksbijdrage.

	Huidige sleutel	Rijksbijdrage
Aantal Wsw	■	■
Aantal mensen in de bijstand	■	■
Aantal LKS-intern	■	■
Aantal LKS-extern		■
Aantal beschut-intern	■	■
Aantal beschut-extern		■
Aantal inschrijvingen doelgroepregister		■
Taakstelling beschut werk		■
Aantal inwoners	■	

Op basis hiervan stellen we het volgende vast:

- De huidige verdeelsleutel compenseert voor de variabele werklastbepalende factoren uitkeringsgerechtigden (aantal mensen in de bijstand) en mensen vanuit de doelgroep in dienst bij KempenPlus (aantal LKS-intern, aantal beschut-intern en aantal Wsw)
- De factor inwoners compenseert voor de vaste kosten van de organisatie, die los staan van de variatie in de kosten van de werklastbepalende factoren.
- In de huidige verdeelsleutel wordt geen rekening gehouden met de (verdeling van de) kosten van de (nieuwe!) doelgroep die een dienstbetrekking heeft bij reguliere werkgevers (aantal LKS-extern en aantal beschut-extern). Deze groep wordt steeds groter.
- Voor de vaste kostencomponent wordt in de landelijke verdeling rekening gehouden met het aantal inschrijvingen in het doelgroepregister en de taakstelling beschut werk.

Met andere woorden, in de huidige verdeelsleutel wordt geen rekening gehouden met de kosten voor de groepen die bij reguliere werkgevers in dienst zijn en begeleiding krijgen vanuit KempenPlus. Er wordt op een andere manier rekening gehouden met de vaste kosten. De huidige sleutel kijkt daarvoor naar het aantal inwoners. In de rijksbijdrage wordt rekening gehouden met het aantal inschrijvingen in het doelgroepregister en de taakstelling beschut werk.

Het gevolg hiervan is dat de gemeentelijk bijdragen zicht anders tot elkaar verhouden dan de rijksmiddelen die gemeenten ontvangen voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wsw.

6.2 Gemeentelijke bijdragen in 2025

De volgende tabel toont de gemeentelijke bijdrage in 2025 en de middelen die de gemeenten van het Rijk ontvangen en aan de Pwet kunnen worden toegerekend.

	Bergeijk	Bladel	Eersel	R-DM	Totaal
Gemeentelijke bijdrage	€ 4.315.709	€ 7.672.538	€ 4.871.063	€ 4.329.893	€ 21.189.202
Rijksmiddelen Pwet	€ 3.369.881	€ 7.096.980	€ 3.931.467	€ 3.673.561	€ 18.071.890
Verschil	**€ 945.828**	**€ 575.558**	**€ 939.596**	**€ 656.331**	**€ 3.117.313**

We zien dat de gemeenten in de begroting van 2025 meer afdragen aan KempenPlus dan ze van de rijksoverheid ontvangen. De verschillen lopen op van 576K voor Bladel tot 946K voor Bergeijk.

Op grond van de uitgangspunten solidariteit en profijtbeginsel, zou ervoor gekozen kunnen worden om de rijksmiddelen als basis de nemen voor de verdeling. Op basis van de solidariteit brengt iedere gemeente het budget in dat ontvangen is van de rijksoverheid. De rijksbijdrage is kostengeöriënteerd, waardoor de verdeling van de rijksbijdrage correspondeert met het profijtbeginsel.

In de volgende tabel laten we zien wat de uitkomst zou zijn als gemeenten de rijksbijdrage inbrengen voor de financiering van KempenPlus. Voor het meerdere blijft de verdeling zoals nu.

	Bergeijk	Bladel	Eersel	R-DM	Totaal
Rijksmiddelen Pwet	€ 3.369.881	€ 7.096.980	€ 3.931.467	€ 3.673.561	€ 18.071.890
Surplus cf huidige sleutel	€ 634.918	€ 1.128.768	€ 716.621	€ 637.005	€ 3.117.313
Alternatieve verdeling	**€ 4.004.799**	**€ 8.225.749**	**€ 4.648.088**	**€ 4.310.566**	**€ 21.189.202**
Verschil met huidige sleutel	-€ 310.909	€ 553.210	-€ 222.975	-€ 19.326	€ 0

Als gemeenten de volledige rijksbijdrage zouden inbrengen en het meerdere zouden verdelen op basis van de huidige sleutel, dan gaat Bladel 553K meer betalen en betalen de overige gemeenten een lagere bijdrage.

Er zou ook voor gekozen kunnen worden om het aandeel in de rijksmiddelen te nemen als basis voor de volledige verdeling. Het beeld ziet er dan als volgt uit.

	Bergeijk	Bladel	Eersel	R-DM	Totaal
Verdeling o.b.v. rijksmiddel Pwet	€ 3.951.169	€ 8.321.175	€ 4.609.626	€ 4.307.232	€ 21.189.202
Verschil met huidige sleutel	-€ 364.540	€ 648.636	-€ 261.437	-€ 22.660	€ 0

In dit geval wordt het surplus feitelijk ook verdeeld naar rato van de rijksmiddelen. Met name omdat de rijksmiddelen grotendeels kostengeoriënteerd zijn, is dit (vanuit het profijtbeginsel) ons inziens een goed verdedigbare optie om de gemeentelijke bijdrage te verdelen: (1) inbrengen van de rijksmiddelen en (2) het meerdere boven de rijksmiddelen verdelen naar rato van de rijksmiddelen. Ofwel de gemeentelijke bijdrage volledig verdelen naar rato van de rijksmiddelen. Dat maakt de verdeling bovendien eenvoudiger, omdat in één keer de gemeentelijke bijdrage wordt berekend (op basis van het aandeel in de rijksbijdrage).

6.3 Meerjarig beeld

In de volgende tabellen gaan we na hoe de rijksbudgetten zich naar verwachting gaan ontwikkelen en hoe de bijdragen zich zouden ontwikkelen als de gemeentelijke bijdrage in totaal gelijk zou zijn aan de rijksbijdrage. Dat is geen gekke veronderstelling, omdat we hiervoor lieten zien dat bij een gelijkblijvend prijspeil 2023 de rijksbijdragen vanaf 2026 toereikend zijn om de totale netto kosten van KempenPlus te dekken.

Gemeentelijke budgetten septembercirculaire 2024

	2025	2026	2027	2028	2029
Bergeijk	€ 3.369.881	€ 3.318.916	€ 3.329.638	€ 3.331.359	€ 3.372.344
Bladel	€ 7.096.980	€ 7.073.760	€ 6.794.052	€ 6.644.542	€ 6.577.279
Eersel	€ 3.931.467	€ 3.847.536	€ 3.831.329	€ 3.807.112	€ 3.859.715
Reusel-De Mierden	€ 3.673.561	€ 3.623.026	€ 3.610.095	€ 3.510.992	€ 3.520.486
Totaal	**€ 18.071.890**	**€ 17.863.238**	**€ 17.565.114**	**€ 17.294.004**	**€ 17.329.824**

Verdeling op basis van gemeentelijk aandeel in bijdrage aan KPLus 2025

	2025	2026	2027	2028	2029
Bergeijk	€ 3.680.790	€ 3.638.293	€ 3.577.573	€ 3.522.355	€ 3.529.650
Bladel	€ 6.543.770	€ 6.468.218	€ 6.360.268	€ 6.262.100	€ 6.275.070
Eersel	€ 4.154.442	€ 4.106.476	€ 4.037.942	€ 3.975.618	€ 3.983.853
Reusel-De Mierden	€ 3.692.887	€ 3.650.251	€ 3.589.331	€ 3.533.931	€ 3.541.251
Totaal	**€ 18.071.890**	**€ 17.863.238**	**€ 17.565.114**	**€ 17.294.004**	**€ 17.329.824**

Verschil

	2025	2026	2027	2028	2029
Bergeijk	-€ 310.909	-€ 319.377	-€ 247.935	-€ 190.996	-€ 157.306
Bladel	€ 553.210	€ 605.542	€ 433.784	€ 382.441	€ 302.209
Eersel	-€ 222.975	-€ 258.940	-€ 206.614	-€ 168.507	-€ 124.138
Reusel-De Mierden	-€ 19.326	-€ 27.225	€ 20.764	-€ 22.939	-€ 20.765
Totaal	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**

Uit het overzicht blijkt dat de herverdeling van middelen oploopt van 553K in 2025 naar 606K in 2026 en daarna elk jaar daalt naar 302K in 2029.

6.4 Bijzondere bijstand en inburgering

6.4.1 Inburgering

KempenPlus heeft de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de Wet inburgering 2021. Het gaat om de uitvoering van de module Arbeidsmarkt en Participatie en casusregie (waaronder het afnemen van de brede intake, het opstellen van het persoonlijk Plan voor Inburgering en Participatie (PIP), het monitoren en bewaken van de voortgang en het handhaven van de verplichtingen). Eersel doet niet mee met de casusregie.

De uitvoeringskosten bedragen volgens de begroting 2025 €735.496. Deze kosten worden toegerekend aan de gemeenten Bergeijk, Bladel en Reusel-De Mierden, op basis van de

verdeelsleutel van afdeling Werk & participatie. Gemeente Eersel wordt buiten deze kostenverdeling gehouden. Eersel betaalt voor de administratieve afwikkeling €36.400. Dat zijn de kosten van 0,4 fte plus overhead. Daarnaast maken Eersel en KempenPlus afspraken over de financiering van de afname van het aantal trainingen. De werkelijke kosten vormen hiervoor het uitgangspunt. Momenteel geldt de afspraak 2.000 euro per training.

6.4.2 Bijzondere bijstand

KempenPlus is verantwoordelijk voor de uitvoering van bijzondere bijstand en de regeling 18+. De programmakosten lopen via de begroting van de afzonderlijke gemeenten. De uitvoeringskosten lopen via de begroting van KempenPlus. De uitvoeringskosten bestaan voor een deel uit de vergoeding die KempenPlus aan GRSK betaalt voor de inleen van de (gedetacheerde) medewerkers en een deel eigen kosten (aansturing, controle, IT systemen, afwikkeling programmakosten, archief enz.). Naar gemeenten worden kosten doorbelast op basis van de sleutel van de afdeling W&P (verhouding tussen aantallen uitkeringsgerechtigden op peildatum).

6.5 Handelingsperspectief verdeelsleutel

- In het verleden zijn de keuzes gemaakt zoals deze zijn gemaakt. Feit is dat de verhouding tussen de (vrij besteedbare) budgetten die de individuele gemeenten ontvangen voor de Participatiewet-taken van KempenPlus afwijkt van de verdeelsleutel voor de vergoedingen aan KempenPlus. Feit is ook dat in de huidige verdeelsleutel geen rekening wordt gehouden met de kosten die door KempenPlus worden gemaakt voor de zogenoemde doelgroep die een dienstbetrekking heeft bij reguliere werkgevers. Deze groep wordt elk jaar groter.
- Indien de deelnemende gemeenten ervoor kiezen om een verdeelsleutel te hanteren die (meer) overeenkomt met de middelen die zij ontvangen voor de uitvoering van de Participatiewet vanuit de rijksoverheid en/of een verdeling die rekening houdt met alle doelgroepen waarvoor KempenPlus rekening houdt, kan overwogen worden om de rijksmiddelen die aan de Participatiewet kunnen worden toegerekend, als basis te nemen voor de verdeelsleutel.
- Indien keuze wordt gemaakt is de vraag met welk tempo de nieuwe verdeelsleutel wordt ingevoerd. De verdeling voor 2025 is in de begroting van 2025 al vastgesteld. De vraag is in dat geval: wat te doen vanaf 2026? Wordt de nieuwe verdeelsleutel volledig gehanteerd vanaf 2026 of wordt gekozen voor een ingroeimodel, waarin stapsgewijs wordt toegegroeid naar de nieuwe verdeelsleutel? Meer concreet: in 2025 wordt 553 duizend euro herverdeeld. In hoeveel stapjes van een jaar van hoeveel euro wordt toegewerkt naar een herverdeling van 0 euro?

6.6 Conclusies

- Als voor de verdeelsleutel wordt uitgegaan van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit is de rijksbijdrage een betere sleutel voor de verdeling van de rijksbijdragen dan de huidige sleutel.
- De gemeentelijke bijdragen wijken om twee redenen af van de beschikbare rijksbijdragen:
  - de begrote netto kosten van KempenPlus zijn 3,1 mln hoger dan het totaal van de rijksbijdragen en
  - de verdeelsleutel wijkt af van de verdeling van de rijksbijdragen. In 2025 is sprake van een herverdeling van 553K. De herverdeling loopt op naar 606K in 2026 en gaat daarna jaarlijks omlaag naar 302K in 2029.
- Indien gekozen wordt om de verdeelsleutel aan te passen kan ervoor worden gekozen om de sleutel in 2026 in een keer gelijk te maken aan de verdeling van de rijksbijdragen. Er kan ook gekozen worden voor een ingroeipad.

HOOFDSTUK 7

Conclusies en aanbevelingen

In dit afsluitende hoofdstuk worden de belangrijkste bevindingen uit het onderzoek naar KempenPlus samengebracht. We presenteren de conclusies die voortvloeien uit de analyses in voorgaande hoofdstukken en verkennen de implicaties hiervan voor het toekomstige beleid en de samenwerking tussen de Kempengemeenten. Daarnaast bieden we aanbevelingen ter ondersteuning van de verdere optimalisatie van de organisatie en de uitvoering van de Participatiewet. Dit hoofdstuk biedt daarmee een integraal overzicht van de inzichten en geeft richting aan de vervolgstappen die nodig zijn om tot een toekomstbestendige inrichting van KempenPlus te komen.

7.1 Conclusies

7.1.1 Gemeentelijke opgave en governance

- De opgave: Er is in 2019 in De Kempen een belangrijke stap gezet met het samenvoegen van de gemeenschappelijke sociale dienst en het voormalige sw-bedrijf WVK. Tegelijkertijd staat KempenPlus, net zoals alle andere gemeenten in Nederland, voor een forse opgave om de klassieke infrastructuur waar vooral de oorspronkelijke groep Wsw-ers in werkzaam is, verder om te bouwen naar een infrastructuur die meer passend is bij de Participatiewet (inclusie).
- Beleidsvorming en uitvoering: KempenPlus fungeert als een bedrijfsvoeringsorganisatie. Jaarlijks stelt het bestuur de begroting vast. Desondanks worden veel beleidskeuzes de facto in de uitvoering gemaakt in plaats van door de gemeenten. De beleidsontwikkeling is onvoldoende door gemeenten en KempenPlus georganiseerd. Er ontbreekt een heldere beleidscyclus waarin het beleid wordt vertaald naar doelstellingen die gemonitord en bijgestuurd kunnen worden.
- Langetermijnplanning: Hoewel het bedrijfsplan wordt uitgevoerd en de nieuwe organisatie functioneert, ontbreekt een duidelijk plan voor de langere termijn. Er zijn duidelijke politiek-bestuurlijke keuzes nodig met een heldere visie voor de toekomst, gezien de gemeentelijke opgave en het transitoire karakter van de Participatiewet.
- Begroting en verantwoording: De begrotings- en verantwoordingscyclus van KempenPlus is erg complex, met betalingen zowel binnen als buiten de begroting. Het ontbreken van duidelijke kaders en doelstellingen bemoeilijkt de transparantie en effectiviteit van het beleid.

Deze conclusies wijzen op een behoefte aan verbeterde beleidsplanning, heldere doelstellingen en een versterkte samenwerking tussen KempenPlus en de gemeenten om effectief de uitdagingen van de Participatiewet aan te pakken.

7.1.2 Resultaten

- Aantal mensen in de bijstand: KempenPlus presteert gemiddeld beter dan vergelijkbare gemeenten als we kijken naar de ontwikkeling van de bijstandsafhankelijkheid en naar het saldo op het BUIG-budget. Voor wat betreft de totale bijstandsafhankelijkheid ten opzichte van de referentiegemeenten zitten De Kempen op gemiddeld niveau.
- Het aantal Wsw-ers is relatief hoog. Dat is historisch bepaald. De groep Wsw-ers zal elk jaar verder krimpen, omdat de toegang met de invoering van de Participatiewet is gesloten. Dat aantal kan nauwelijks of niet door beleid worden beïnvloed.
- De Kempen presteren relatief goed bij het inzetten van beschut werk. De aantallen zitten gemiddeld (ruim) boven de taakstelling.
- De inzet van LKS is relatief hoog. Er worden veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen met een loonkostensubsidie. Dat is positief. De verwachting is dat een deel van deze groep, conform de doelstellingen van de Participatiewet, ook bij reguliere werkgevers aan het werk geholpen had kunnen worden.
- Meer dan de helft van deze groep heeft een dienstbetrekking in het sociaal ontwikkelbedrijf. In De Kempen heeft meer dan de helft van de LKS-ers een dienstbetrekking in het sociaal ontwikkelbedrijf. Landelijk is dat – afgaand op de sectorinformatie Cedris – circa 10%. De verschillen tussen gemeenten zijn echter groot. In sommige gemeenten krijgen gemeenten zonder indicatie beschut werk nooit een dienstbetrekking bij het sociaal ontwikkelbedrijf. Terwijl in andere regio's iedereen een baan krijgt die niet regulier aan het werk geholpen kan worden. Dat, omdat werk altijd boven inkomen gaat.
- De algemene conclusie is dat het beeld van de bijstandsafhankelijkheid relatief gunstig is. Dat uit zich in een forse daling van de bijstandsafhankelijkheid in de afgelopen jaren en positieve saldi op het BUIG-budget. Ook worden relatief veel mensen met een arbeidsbeperking aan het werk geholpen. Een relatief groot deel is echter wel aan het werk in het sociaal ontwikkelbedrijf.

7.1.3 Financiën en doelmatigheid

- Gemeenten scoren goed op het BUIG-budget. In de afgelopen jaren was sprake van besparingen. In 2023 waren de totale besparingen op het bijstandsbudget gelijk aan €380K.
- In totaal waren de netto kosten van KempenPlus in 2023 €18,7 mln. De kosten in de benchmark zijn gelijk €19,0 mln. Dat betekent dat de totale netto kosten van KempenPlus in 2023 €0,3mln lager waren dan in de benchmark.
- In 2023 was het rijksbudget onvoldoende om de totale kosten van KempenPlus te dekken. In de komende jaren wordt dat beeld naar verwachting anders (bij gelijkblijvende kostprijzen van KempenPlus en als het Rijk niet gaat bezuinigen). Dan slaat het tekort om naar een positief saldo van 0,6 mln euro in 2029. Op de veel langere termijn ontstaat er weer een tekort dat uiteindelijk oploopt naar 2,6 mln negatief in de structurele situatie vanaf 2048.
- Het positieve saldo wordt verklaard door een positief saldo op het Wsw-budget. Het negatieve saldo wordt vooral verklaard doordat de kosten van mensen met een loonkostensubsidie – anders dan beschut werk – op een dienstbetrekking bij KempenPlus onvoldoende worden gecompenseerd met rijksbudgetten.
- Als mogelijke handelingsperspectieven zien wij:

- Minder of geen mensen meer in dienst nemen op dienstbetrekkingen bij KempenPlus. Let op dat hierbij wel het aantal mensen in de bijstand en de kosten van bijstand hierdoor zullen stijgen.
- De netto kosten van LKS-intern omlaag brengen door bijvoorbeeld meer te werken met detacheringen (van binnen naar buiten) of door de bedrijfskosten en/of toegevoegde waarde van de bestaande werksoorten omlaag respectievelijk omhoog te brengen.
- Risico nemen: het beleid niet aanpassen, omdat het huidige beleid vooralsnog betaalbaar lijkt. Wel de vinger aan de pols houden. Als de kosten hoger worden dan de beschikbare middelen, kunnen er alsnog maatregelen worden genomen.
- Combinatie van deze handelingsperspectieven.

7.1.4 Verdeelsleutel rijksbijdrage

- Als voor de verdeelsleutel wordt uitgegaan van solidariteit, profijtbeginsel en continuïteit, bieden de rijksmiddelen die aan de Participatiewet kunnen worden toegerekend een betere basis voor de verdeling van de gemeentelijke bijdrage dan de huidige verdeelsleutel.
- De gemeentelijke bijdragen wijken om twee redenen af van de beschikbare rijksbijdragen:
  - de begrote netto kosten van KempenPlus zijn 3,1 mln hoger dan het totaal van de rijksbijdragen en
  - de verdeelsleutel wijkt af van de verdeling van de rijksbijdragen. In 2025 is sprake van een herverdeling van 553K. De herverdeling loopt op naar 606K in 2026 en gaat daarna jaarlijks omlaag naar 302K in 2029.
- Indien besloten wordt om de verdeelsleutel aan te passen kan ervoor worden gekozen om de nieuwe sleutel meteen en volledig toe te passen vanaf 2026. Er kan ook gekozen worden voor een ingroeipad.

7.2 Aanbevelingen

Strategieontwikkeling

1. Werk een visie en strategie uit voor de doorontwikkeling van de Participatiewet. Stel een nieuw strategisch document op voor de komende jaren. Dat is een intensieve, gezamenlijke opgave van KempenPlus als uitvoeringsorganisatie en de gemeenten als beleidsbepalers. Het gaat over de totale ondersteuning van de doelgroep in de Participatiewet. De doelgroep van de banenafspraak die geholpen is met een dienstbetrekking bij Kplus alsmede de verwachte kosten en opbrengsten en de maatschappelijke baten, maken daar onderdeel van uit.
2. Overweeg om voor het (netto) kostenkader van KempenPlus en de kostenverdeling de rijksbudgetten beschikbaar te stellen. Daarmee worden de kosten gemaximeerd op het rijksbudget dat beschikbaar is voor de uitvoering van de Participatie en daarnaast is sprake van een objectieve, solidaire en eerlijke verdeelsleutel.
3. Overweeg ook om het BUIG-budget over te hevelen naar KempenPlus, waarbij goede afspraken worden gemaakt over risicoafdekking in het geval het budget ontoereikend is voor het betalen van uitkeringen.

Proces van beleidsvorming

4. Werk het proces van beleidsvorming nader met elkaar uit. Stel hiervoor een notitie op en laat die vaststellen door het bestuur van KempenPlus. De notitie bevat de volgende elementen:
   e. Breng het betreffende portefeuillehoudersoverleg voor de beleidsvorming in positie en wijs een van de wethouders aan als trekker.
   f. De deelnemende gemeenten zijn verantwoordelijk voor het vaststellen van het beleid en de verordeningen met betrekking tot de taken van KempenPlus. Uitgangspunt is conform de GR een gezamenlijk en gelijkluidend beleid.

g. KempenPlus is conform de GR verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en ondersteunt bij de beleidsontwikkeling.
h. In de notitie wordt ingegaan op de coördinatie van de besluitvorming door de colleges en het betrekken van de gemeenteraden.

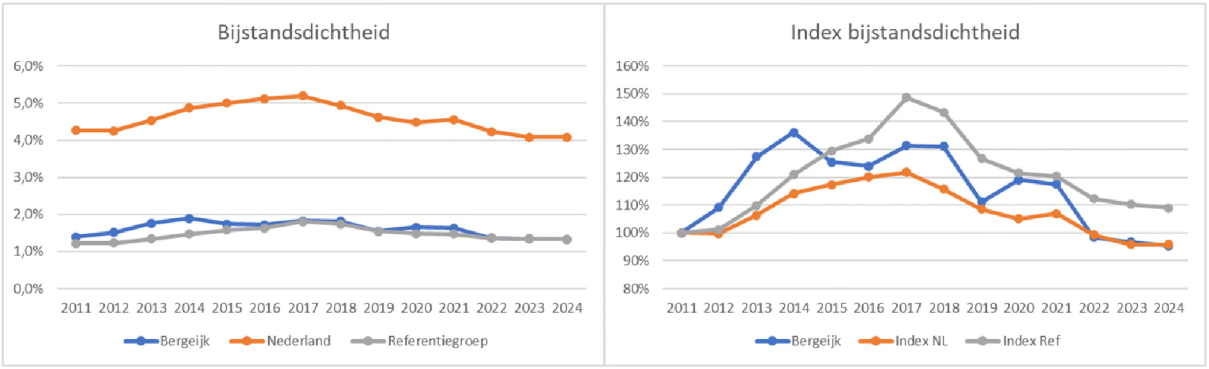
Begrotingsproces

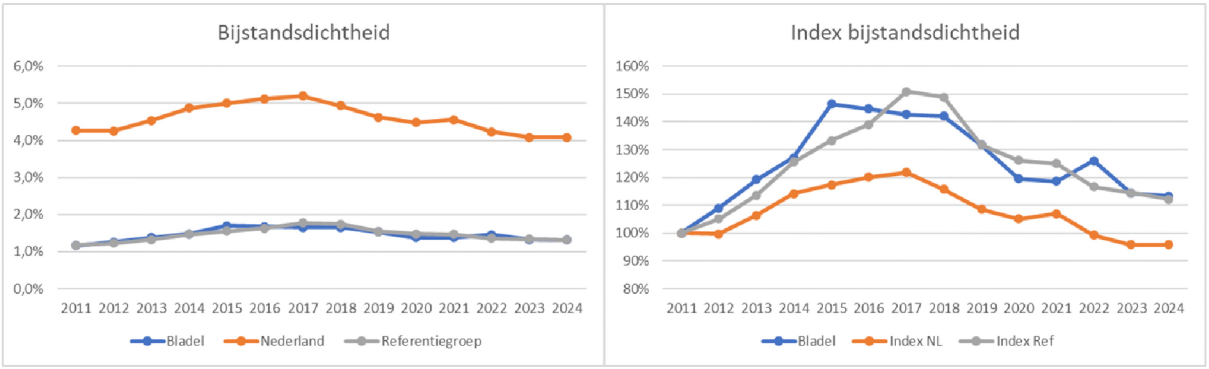
5. Ondersteun de uitvoering van de nieuwe strategie met een verbeterd begrotingsproces: van beleidsbegroting naar beleidsverantwoording (VBTB). Zorg voor duidelijke (SMART) doelstellingen en kaders. Maar voorkom dat je in de valkuil stapt van een afrekencultuur. De Participatiewet betreft een forse transitie. Om dat goed te kunnen doen is intensieve samenwerking en onderling vertrouwen een harde noodzaak.
6. Zorg ervoor dat alle uitgaven lopen via de begroting van KempenPlus.

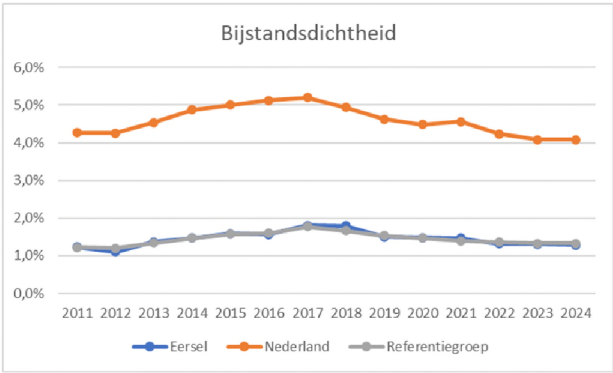
Verdeelsleutel

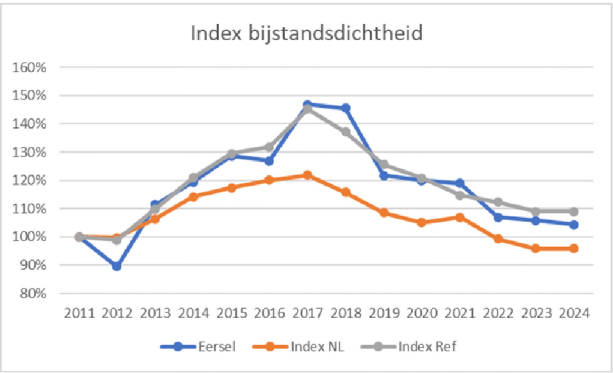
7. Heroverweeg de huidige verdeelsleutel voor de uitvoering van de Participatiewet en de Wsw. Neem de verdeling van de rijksmiddelen mee in de overweging.

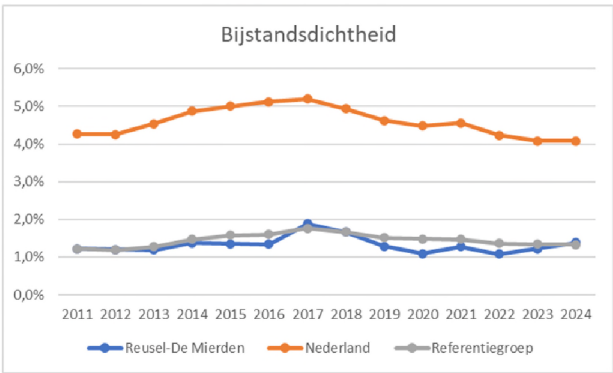
Bijlage 1. Benchmark bijstandsdichtheid

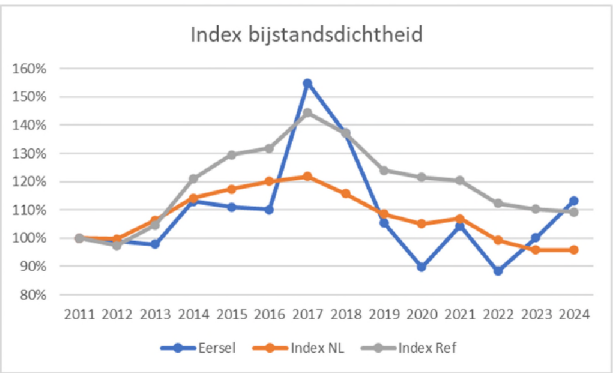

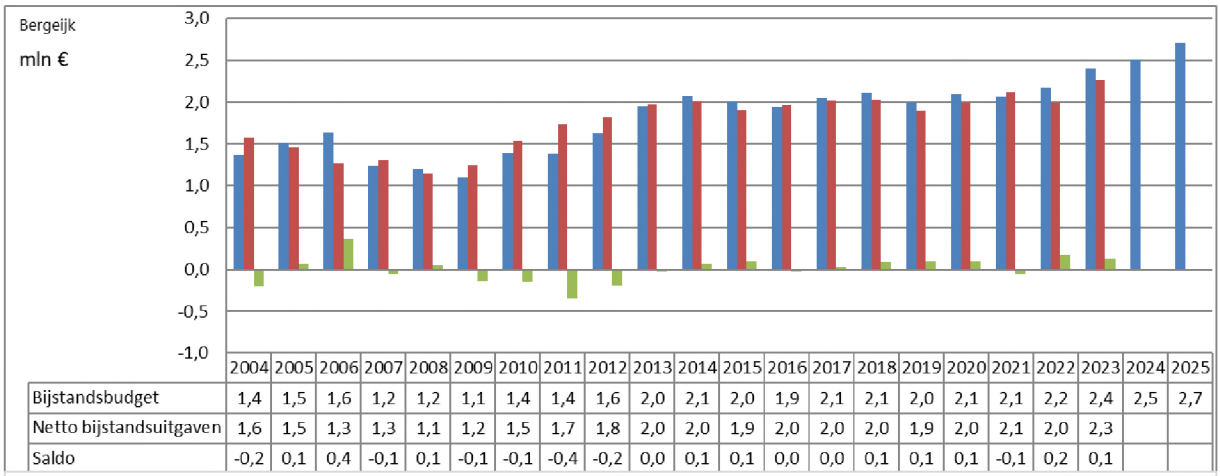

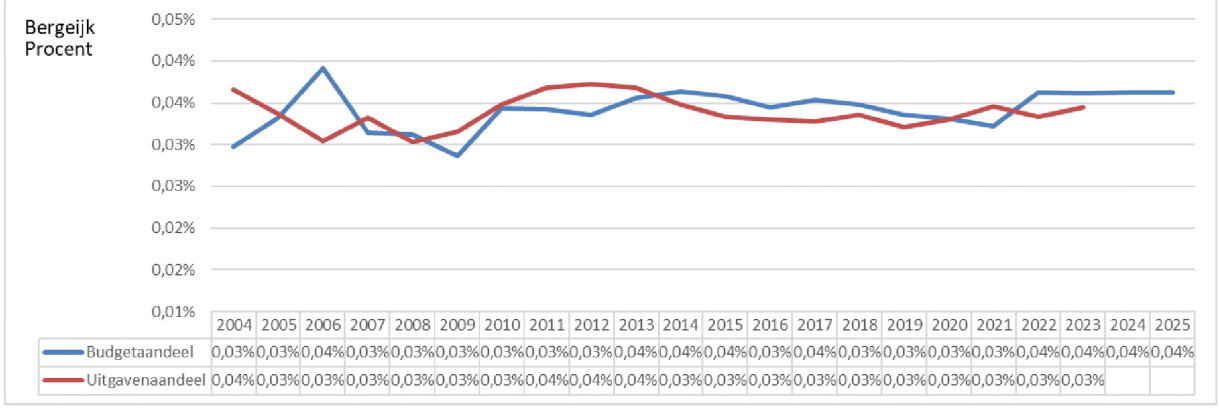

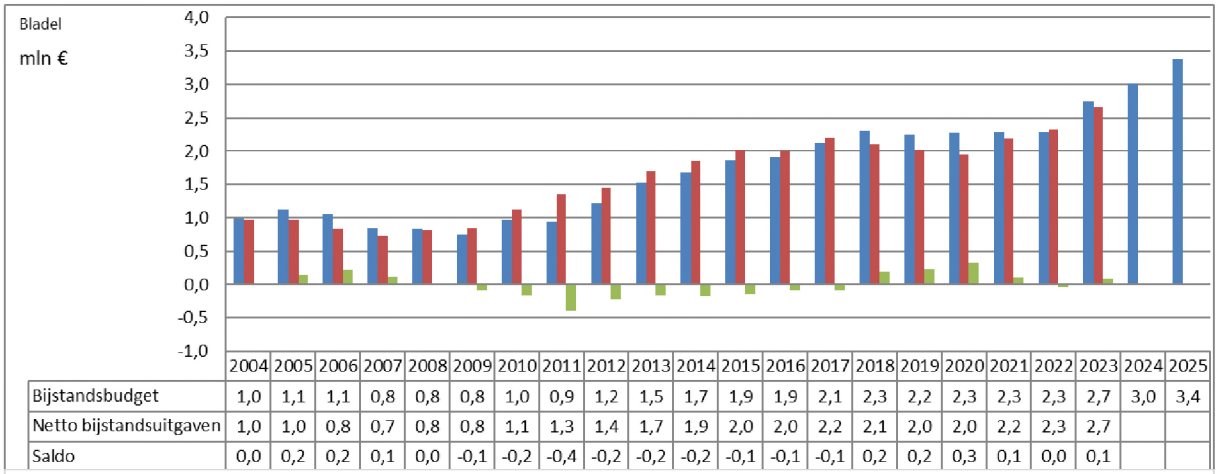
Bijlage 2. Score BUIG-budget

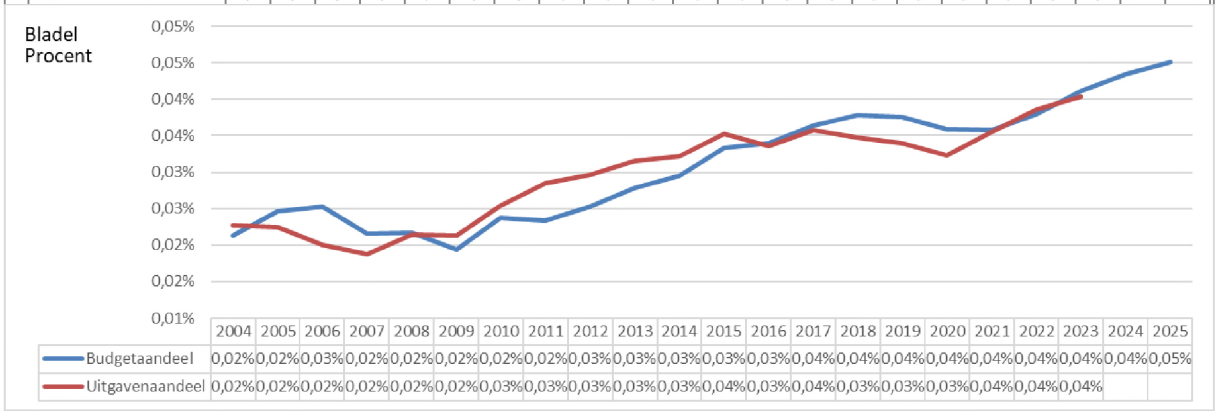
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijstandsbudget	1,4	1,5	1,6	1,2	1,2	1,1	1,4	1,4	1,6	2,0	2,1	2,0	1,9	2,1	2,1	2,0	2,1	2,1	2,2	2,4	2,5	2,7
Netto bijstandsuitgaven	1,6	1,5	1,3	1,3	1,1	1,2	1,5	1,7	1,8	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9	2,0	2,1	2,0	2,3		
Saldo	-0,2	0,1	0,4	-0,1	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	-0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	-0,1	0,2	0,1		

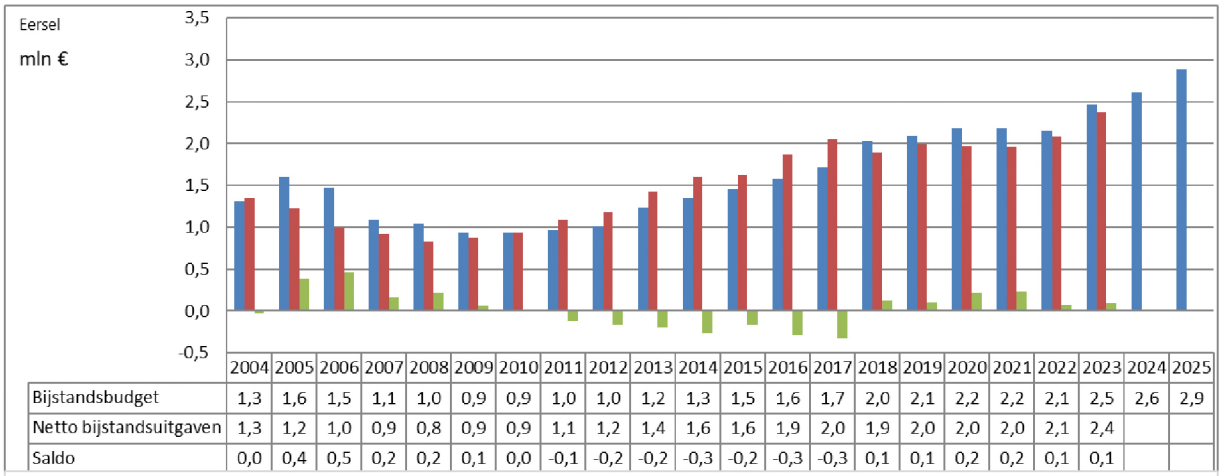
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budgetaandeel	0,03%	0,03%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%
Uitgavenaandeel	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%		

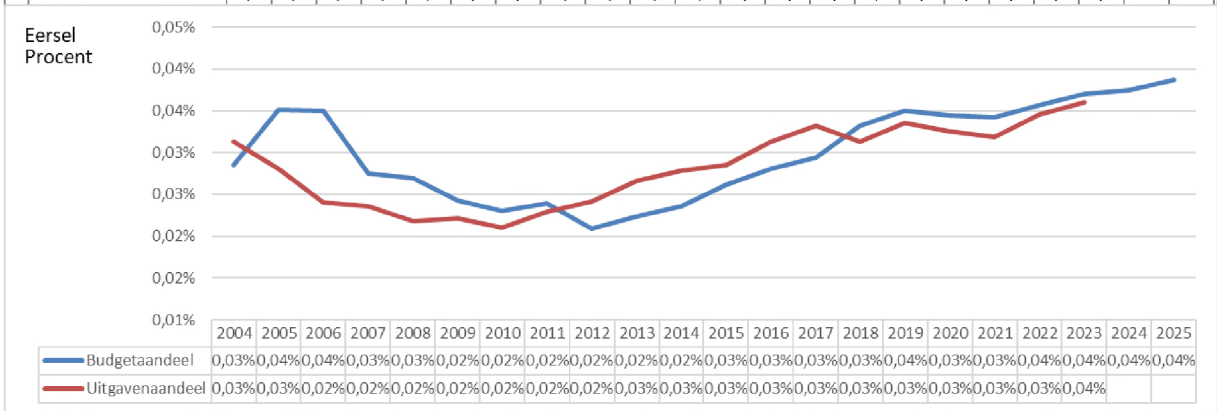
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijstandsbudget	1,0	1,1	1,1	0,8	0,8	0,8	1,0	0,9	1,2	1,5	1,7	1,9	1,9	2,1	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,7	3,0	3,4
Netto bijstandsuitgaven	1,0	1,0	0,8	0,7	0,8	0,8	1,1	1,3	1,4	1,7	1,9	2,0	2,0	2,2	2,1	2,0	2,0	2,2	2,3	2,7		
Saldo	0,0	0,2	0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,2	-0,4	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	0,2	0,2	0,3	0,1	0,0	0,1		

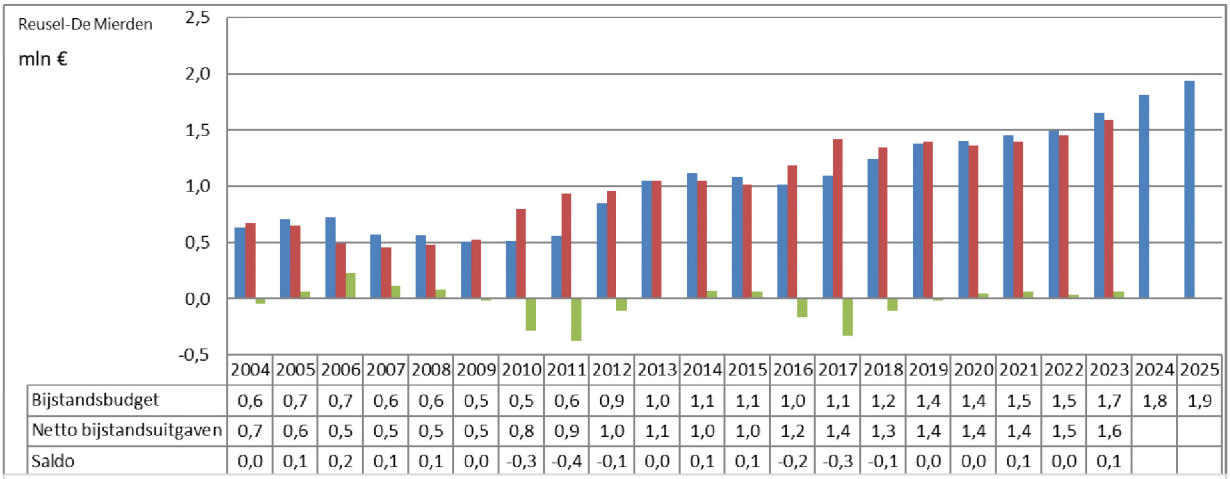
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budgetaandeel	0,02%	0,02%	0,03%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%	0,05%
Uitgavenaandeel	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,03%	0,04%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%		

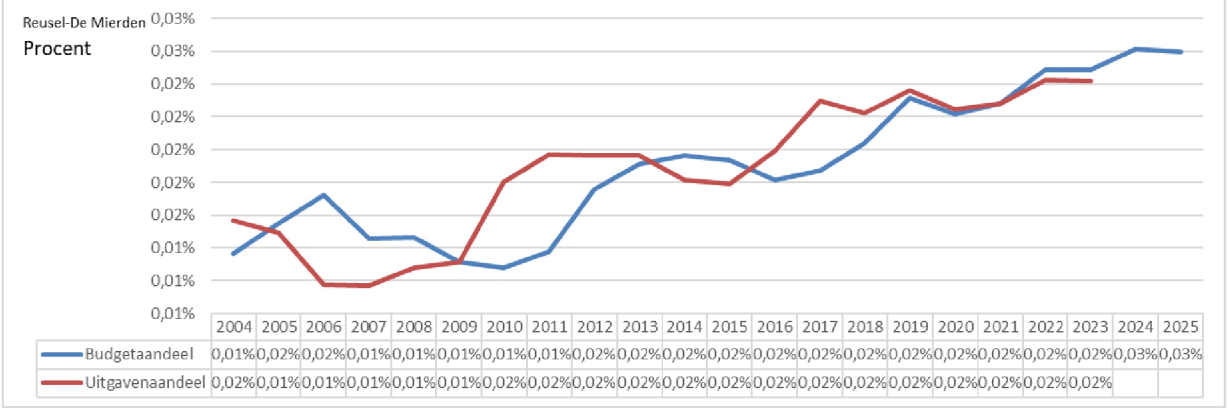
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijstandsbudget	1,3	1,6	1,5	1,1	1,0	0,9	0,9	1,0	1,0	1,2	1,3	1,5	1,6	1,7	2,0	2,1	2,2	2,2	2,1	2,5	2,6	2,9
Netto bijstandsuitgaven	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	0,9	0,9	1,1	1,2	1,4	1,6	1,6	1,9	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0	2,1	2,4		
Saldo	0,0	0,4	0,5	0,2	0,2	0,1	0,0	-0,1	-0,2	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1		

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budgetaandeel	0,03%	0,04%	0,04%	0,03%	0,03%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%	0,03%	0,03%	0,04%	0,04%	0,04%	0,04%
Uitgavenaandeel	0,03%	0,03%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,03%	0,04%		

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Bijstandsbudget	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,9	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1	1,2	1,4	1,4	1,5	1,5	1,7	1,8	1,9
Netto bijstandsuitgaven	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	1,2	1,4	1,3	1,4	1,4	1,4	1,5	1,6		
Saldo	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	-0,3	-0,4	-0,1	0,0	0,1	0,1	-0,2	-0,3	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1		

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budgetaandeel	0,01%	0,02%	0,02%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%
Uitgavenaandeel	0,02%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%	0,02%		

Bijlage 3. Verwachte ontwikkeling aantallen

Totaal KempenPlus

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Struct
Bijstand	476	452	455	464	472	483	493	493
Wsw	341	320	297	278	256	237	224	0
Beschut-intern	29	32	35	37	40	42	45	80
LKS-intern	81	93	106	114	121	129	136	242
LKS-extern	62	72	85	90	96	101	107	190
Totaal	**989**	**969**	**978**	**983**	**984**	**992**	**1.005**	**1.005**

Bergeijk

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Struct
Bijstand	130	123	124	127	129	132	134	134
Wsw	57	53	49	46	43	39	37	0
Beschut-intern	7	8	8	9	9	10	11	19
LKS-intern	8	10	11	12	13	13	14	25
LKS-extern	21	25	29	31	33	35	37	65
Totaal	**219**	**215**	**216**	**218**	**218**	**220**	**222**	**222**

Bladel

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Struct
Bijstand	136	130	130	133	135	138	141	141
Wsw	139	130	121	113	104	97	91	0
Beschut-intern	8	9	10	11	12	12	13	23
LKS-intern	35	40	46	49	53	56	59	105
LKS-extern	23	27	31	33	35	37	39	70
Totaal	**347**	**340**	**343**	**345**	**345**	**348**	**352**	**352**

Eersel

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Struct
Bijstand	124	118	119	121	123	126	129	129
Wsw	71	66	62	58	53	49	47	0
Beschut-intern	8	9	10	11	12	12	13	23
LKS-intern	23	26	30	32	34	36	38	68
LKS-extern	11	13	16	17	18	19	20	35
Totaal	**237**	**233**	**235**	**236**	**236**	**238**	**241**	**241**

RdM

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Struct
Bijstand	85	81	82	83	85	87	88	88
Wsw	75	70	65	61	56	52	49	0
Beschut-intern	5	6	6	7	7	8	8	15
LKS-intern	15	17	19	20	22	23	24	43
LKS-extern	6	8	9	9	10	11	11	20
Totaal	**186**	**182**	**184**	**185**	**185**	**187**	**189**	**189**

Berenschot

WIJ ZIJN BERENSCHOT, GRONDLEGGER VAN VOORUITGANG

Nederland is continu in ontwikkeling. Maatschappelijk, economisch en organisatorisch verandert er veel. Al ruim 85 jaar volgen wij als adviesbureau deze ontwikkelingen op de voet en werken we aan een vooruitstrevende samenleving. De behoefte om iets fundamenteels te betekenen voor mens en maatschappij zit in onze genen. Met onze adviezen en oplossingen hebben we dan ook actief meegebouwd aan het Nederland van vandaag. Altijd op zoek naar duurzame vooruitgang.

Alles wat we doen, is onderzocht, onderbouwd en vanuit meerdere invalshoeken bekeken. Zo komen we tot gefundeerde adviezen en slimme oplossingen. Die zijn op het eerste gezicht misschien niet altijd de meest voor de hand liggende. Juist deze eigenzinnigheid maakt ons uniek. Daarbij zijn we niet van symptoombestrijding. En gaan pas naar huis als het is opgelost.

Berenschot B.V.

Van Deventerlaan 31-51, 3528 AG UTRECHT
Postbus 8039, 3503 RA UTRECHT
030 2 916 916
www.berenschot.nl